

25. marts – komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena

Ingrīda Viksna

*Nu savu sirdi iepazīt
Ir pienākusi stunda,
Var verdošs piķis pāri līt –
Man tāla gaisma sejā krīt
Un pestīšanu junda.*

Atklātā konkursā izvēlēts Likteņdārza Saieta nama būvnieks

Noslēdzies atklātais konkurss Likteņdārza Saieta nama būvdarbu pabeigšanai un tiesības to veikt ieguvusi SIA "Mapri būve". Saieta nama būvniecība Likteņdārzā tika uzsākta 2016. gada nogalē, kad ēkas pamatos ievietoja simbolisku kapsulu ar vēstījumu nākamajām paaudzēm. Konkurss izvēlētā būvnieka uzdevums būs pilnībā pabeigt ēkas būvniecību, lai to varētu nodot ekspluatācijā.

Konkursā tika saņemti piecu pretendentu piedāvājumi, kas tika vērtēti pēc vairākiem kritērijiem, kuru vidū nozīmīgākie ir finanšu piedāvājums, darbu izpildes laika un veikto būvdarbu garantijas termiņi. Potenciālajam būvdarbu veicējam tika prasīta pieredze līdzīga apjoma publisko ēku būvniecības, pārbūves vai restaurācijas darbos, kas veikti pēdējos piecos gados. SIA "Mapri būve" Saieta nama būvdarbus apņēmusies paveikt piecos mēnešos, būvdarbu garantijas termiņš ir septiņi gadi, bet darbu kopējās izmaksas plānotas 1213861.20 EUR (bez PVN).

Saieta nama projekta autors ir arhitekts Andris Kronbergs un SIA "Arhis Arhitekti". Ēka telpiski veidota kā kalns vai tilta aizsākums, simboliski atainojot Likteņdārza ideju – no pagātnes uz nākotni. Saieta nams būs ne vien laikmetīgs no arhitektūras viedokļa, bet arī no ēkas tehniskā izpildījuma, jo iekšējai apdare ir plānota no dabīgiem materiāliem, ēkai būs dabiskā vēdināšana, zemes siltuma izmantošana un citi tālredzīgi risinājumi.

Saieta nama kopējā platība būs 700m², un taskļūs par Likteņdārza

sabiedrisko centru. Ēkā plānotas divas multifunkcionālas zāles dažādiem pasākumiem, t.sk. konferencēm, koncertiem un citiem notikumiem, kā arī kafējnīca, suvenīru veikals un lūgšanu kapela. Nama jumts tiks veidots kā skatu laukums, bet ēkas foajē iecerēta neliela izstāžu zāle un goda siena, uz kuras būs iemūžināti organizāciju nosaukumi un cilvēku vārdi, kuŗi ar saviem ziedojumiem atbalstījuši Likteņdārza tapšanu.

Būvnieka izvēles atklātais konkurss tika rīkots saskaņā ar Pub-

lisko iepirkumu likumu. Piedāvājumu izvērtēšanai biedrība "Kokneses fonds" izveidoja iepirkuma komisiju sešu cilvēku sastāvā, iekļaujot tajā būvniecības procesā ilggadīgi pieredzējušus profesionāļus. Komisijā strādāja uzņēmējs un Likteņdārza labās gribas vēstnieks Vilis Vītols, arhitekts Andris Kronbergs un Kristīne Klišāne, būvuzraugs Ingus Lejas-Krūmiņš, tāpat iepirkuma komisijā darbojās Kokneses novada domes iepirkumu speciāliste Dace Svētiņa un biedrības "Kokneses fonds" valdes priekšsēdētājs Jānis Karalis.

Kopš 2018. gada ir spēkā Saimeņa pieņemts īpašs Likteņdārza likums, nosakot, ka dārzs ir sabiedrības iniciēta un kopīgi veidota piemiņas vieta, kuŗas izveides un attīstības mērķis ir apzināt, atcerēties un godināt cilvēkus, kurus totalitāro režīmu dēļ Latvija zaudēja 20. gadsimtā. Likteņdārza Saieta nama būvdarbus būs iespējams pabeigt, pateicoties valsts budžeta finansējumam.

PBLA Izglītības padomes paziņojums presei

Pasaules Brīvo latviešu apvienības Izglītības padome (PBLA IP) un Latviešu valodas aģentūra (LVA) izsludina konkursu diasporas latviešu skolu un izglītojošu pasākumu atbalstam 2021. gadā valstīs ārpus Eiropas. Finansējumu piešķir LVA no Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta programmas "Valsts valodas politika un pārvalde". Finansējumam drīkst pieteikties latviešu skolas ASV, Kanadā, Austrālijā, Dienvidamerikā un Dienvidāfrikā.

Šogad latviskās izglītības atbalstam pasaulē ārpus Eiropas ir

pieejami 44 820 EUR latviešu nedēļas nogales skolām un vasaras vidusskolām, kā arī 37 800 EUR izglītojošu pasākumu nodrošināšanai (klātienēs vai attālināti semināri, kursi, meistarklases, konferences).

Līdzekļus augstāk minētajiem pasaules reģioniem administrēs PBLA, pamatojoties uz līgumu, kas noslēgts ar LVA. Līdzekļu sadali veiks PBLA IP Finansējuma komisija, vadoties pēc konkursu nolikumiem, kuri publicēti LVA mājaslapā www.valoda.lv un PBLA mājaslapā www.pbla.lv/izglitiba/. Pieteikšanās vienam

konkursam neizslēdz pieteikšanās otram.

PBLA aicina iepazīties ar abu konkursu nolikumiem un pieteikt savus projektus līdz 2021. gada 19. aprīlim. Pirms pieteikšanās lūdzam uzmanīgi iepazīties ar konkursu nolikumiem.

Pieteikumi aizpildāmi un iesūtāmi elektroniski. Pieteikuma anketa diasporas skolu finansējuma konkursam: <https://ej.uz/pblaskolas2021>

Pieteikuma anketa izglītojošu pasākumu finansējuma konkursam: <https://ej.uz/pblapasakumi2021>

Saskaņā ar nolikumu Finansējuma komisija apkopos pieteikumus un veiks finansējuma sadali četru nedēļu laikā, slēdzot līgumus ar mītņu zemju centrālajām organizācijām: ALA (ASV), LNAK (Kanada), LAAJ (Austrālija). Valstīs, kurās centrālās organizācijas nepastāv, līgumi tiks slēgti ar skolu vadību. Līdzekļus saņemot, skolas pārzinim (vadītājam) būs jāpiekrīt iesniegt atskaites par saņemtā atbalsta izlietojumu līdz 2021. gada 25. novembrim.

Raits Eglītis,
PBLA izpilddirektors

Fonds
"Sibīrijas bērni"
atkal izsludina
konkursu

2. lpp.

Par
ārvalstnieku
piedalīšanos
pašvaldību
vēlēšanās
Latvijā

5. lpp.

16. marts
Lestēnē

6. lpp.

Sveicam Valteru
Nollendorfu!

7. lpp.

Kontrtenora
Sergeja Jēgera
jaunais ampuā

9. lpp.

Arī tu vari būt
noderīgs!

10. lpp.

Fonds "Sibīrijas bērni" aicina piedalīties sacerējumu un zīmējumu konkursos

25. martā pieminēsim 72. gadadienu kopš deportācijām 1949. gadā, bet šajā vasarā – 80 gadus kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijām. Godinot izsūtītos un tos, kuŗi neatgriezās, fonds "Sibīrijas bērni" izsludina divus konkursus skolēniem un jauniešiem.

Konkursos darbus vērtēsīm trīs vecuma grupās. Katrā grupā pirmo trīs vietu ieguvējus apbalvosīm ar naudas balvām un diplomiem. Abu konkursu laureātu darbi vai darbu fragmenti tiks publicēti interneta portālos, kā arī avīzē *Brīvā Latvija*.

Ar konkursiem vēlamies mudināt skolēnus izzināt mūsu valsts un savas ģimenes vēsturi, stiprināt bērnos un jauniešos patriotisma jūtas un piederības izjūtu Latvijai.

Daudziem skolēniem ģimenē ir gan Sibīrijas, gan trimdas stāsti. Vēlamies mudināt bērnus interesēties par šiem stāstiem. Katru gadu 14. jūnijā konkursu uzvarētāji tiek aicināti uz konferenci "Aizvestajiem", tiek izstādīti zīmējumi, lasīti fragmenti

no sacerējumu konkursa uzvarētāju darbiem. Šogad, sakarā ar ārkārtas situāciju valstī, konferences norisi nevaram paredzēt, bet uzvarētāji tiks apbalvoti un darbi publicēti fonda mājaslapā, kā arī Latvijas medijos.

Sacerējumu konkursa žūrijas darbā piedalīsies Dace Terzena, Elita Veidemane, Gundega Repše, Ina Druvieta, Kaspars Pūce, Ligita Kovtuna, Liveta Sprūde, Undīne Adamaite. Zīmējumu konkursa žūrijas darbā piedalīsies Gisors Geks, Ieva Jurjāne, Kaspars Zariņš, Māra Alena, Regīna Deičmane, Roberts Muizis, Vaira Cīrulle.

Galvenie sacerējumu konkursa vērtēšanas kritēriji būs darba oriģinalitāte, emocionālais vēstījums, literārais sniegums un valodas izteiksmība. Zīmējumu konkursā – ideja, tēmas risinājums, veiksmīga izteiksmes līdzekļu izvēle tēmas risinājumā, izmantotās tehnikas pārziņšana un prasmīgs lietojums.

Labāko darbu autori tiks paziņoti š. g. 20. maijā.

Konkursu atbalstītāji: LR Kul-

tūras ministrija, Aglonas novada dome, Cesvainas novada dome, Dundagas novada dome, Ilūkstes novada pašvaldība, Jelgavas pilsētas dome, Jēkabpils pilsētas pašvaldība, Kokneses novada dome, Krāslavas novada dome, Krimuldas novada dome, Līgatnes novada dome, Livānu novada dome, Madonas novada pašvaldība, Mālpils novada dome, Priekules novada pašvaldība, Priekūļu novada pašvaldība, Rugāju novada dome, Rūjienas novada dome, Salas novada pašvaldība, Skrīveru novada dome, Skrunda novada pašvaldība, Tērvetes novada pašvaldība, Vaiņodes novada dome, Valmieras pilsētas pašvaldība, Viesītes novada dome, Viļakas novada dome, Alberts Liberts, Gizela un Maksis Strunski, Ilga Jašuka, Irēna Mangus, Marija Krūmiņa, Maruta Oša, Mārtiņš Kazainis, Raita Šusta, Ruta Ikauniece, Valdis Blūms, Vitolds Griņēvičs.

Informācijai:

Tālrunis: +371 26598498
sibirijasberni@gmail.com

Aicinām līdz š. g. 10. maijam iesūtīt darbus sacerējumu konkursam "SIBIRIJAS BĒRNI 1941/1949 – TRIMDAS BĒRNI 1944" un zīmējumu konkursam "SIBIRIJAS BĒRNI 1941/1949"!

Sacerējumu un zīmējumu konkursu nolikumi meklējami fonda "Sibīrijas bērni" mājaslapā:
[Sacerējumu konkursa nolikums 2021](#),
[Zīmējumu konkursa nolikums 2021](#)

PAR IZSŪTĪTAJIEM

Izsūtījuma šausmas mēs tagad visi varam uzziņāt neskaitāmās publikācijās un grāmatās. Bet daudz lielāka problēma gaidīja tos, kuŗi laimīgi dzīvi atgriezās dzimtenē. Lai gan Čruščovs partijas kongresā atzina izsūtīšanu par netaisnību, tie kuŗi atgriezās, sastapās ar noziedznieka statusu uz visu mūžu. Ne mācības, ne darbs, pat ne dzīvesvieta viņiem vairs nepienācās. Tas pats attiecināms arī uz bērniem, kas piedzima izsūtījumā: dzimšanas vietas zīmogs pasē aizvēra gandrīz visas durvis.

Mani visvairāk satricē stāsti par vietējo iedzīvotāju attieksmi. Noraidošu, pat naida pilnu. Kas tas bija – ļauna skaudība? Prieks, ka paši netika aizvesti? Par to var lasīt ne tikai daudzos atmiņu aprakstos, bet arī pats ar to esmu sastapies.

Latvijas Universitāti beigušais veterinārārsts Andrejs Šmitmanis tika iesaukts latviešu leģionā virsnieka pakāpē. Pēc kapitulācijas viņu kopā ar vācu virsniekiem ar paceltām rokām dzina pa Maskavas ielām! Pēc šī pazemojuma izsūtīja uz Sibīriju, no kuŗienes viņš atgriezās Rīgā tikai 1980. gadu sākumā. Bija spiests dzīvot komunālajā dzīvoklī vienā istabā ar kopēju virtuvi un labiercībām kopā ar vairākām krievu ģimenēm, līdz viens no krieviem uzsāka morālu un fizisku terroru, sirmo vīru lamājot un grūstot. Laimīgas sagādīšanās dēļ varēju viņam palīdzēt ar dzīvokli privātā mājā.

Izsūtīti divās izvešanās tika visi mūsu valsts darbīgākie, spējīgākie un gudrākie cilvēki, neskatoties uz tautību. Dzimtas sagrautas, izputināti viņu īpašumi, bet viņu vietā tika ievesti "speciālisti", vai te

vienkārši atklāda laimes meklētāji un krimināli subjekti. Loģiski, ka okupanti baidījās pat no bērniem, kas neticamā veidā atgriezās Latvijā. Bērnu namos palikušos pārkrievoja, bet laimējās tiem, kuŗus pieņēma un adoptēja latviešu ģimenes. Bet kāda dzīve viņus gaidīja tālāk?

Mans draugs Raimonds Z. piedzima Sibīrijā. Lai gan apveltīts ar izcilu prātu, viņš pat nemēģināja stāties augstskolā, zinot, ka dzimšanas vietas dēļ viņam slēgtas visas Latvijas augstskolas. Daudzi klausīja latviešu "labam" padomam un atgriezās Krievijā, kur nebija tāda attieksme, kur varēja bez jebkādiem iebildumiem studēt, strādāt un dzīvot. Jo izsūtīšanas brīdī vecāki bija parakstījuši papīru – "Saprotam, ka esam izsūtīti uz mūžu bez atgriešanās iespējas Latvijā." Un Staļina velnišķīgais nodoms turpināja darboties arī pēc viņa nāves. Un cik nožēlojami, ka paši Latvijas iedzīvotāji uzturēja šādu attieksmi. Protams, bija arī līdzjūtīgi cilvēki, kas viņiem palīdzēja, bet ne ierēdņi. Tie drebēja par saviem jūdasa grašiem – algām nožēlojamajos rubļos. Mūsdienās tos sauc par kolaborantiem.

Jā, atjaunotā valsts atdeva taisnīgumu, un iedzīvotāji saņēma atpakaļ savus īpašumus. Bet kā tie izskatījās pēc 50 gadu okupantu saimniekošanas! Nekoptas, pussabrukusas ēkas, meliorācijā nopostīti dārzi un meži, bet rūpniecības uzņēmumus vispār neatdeva. Droši vien vairumā gadījumu vairs pat nebija, ko atdot...

Smags, ļoti smags bijis mūsu tautas liktenis.

Ainārs Radovičs, Mg. hist.

Pasaules latviešu jaunatnes kustība "2x2" aicina uz īpašu tiešsaistes semināru

Pasaules latviešu jaunatnes kustība "2x2" aicina gan Latvijā, gan ārzemēs dzīvojošos jauniešus piedalīties virtuālajā seminārā "Ciešsaistē: Šeit un tagad". Tiešsaistes seminārā būs iespēja satikt savējos, veidot jaunas draudzības, kā arī apgūt jaunas prasmes, tradīcijas un daudz ko citu.

"Apstākļi, kuŗos šobrīd dzīvojam ir ierobežojuši ne tikai iespēju sekmīgi un ierasti uzturēt esošās draudzības un kontaktus, bet arī krietni slāpē jaunu draudzību rašanos. Veidojot šo semināru, vēlamies dalībniekiem rast jaunu vidi un telpu, kuŗā būt kopā, iepazīt jaunus cilvēkus, mijiedarboties, stiprināt savas zināšanas, prasmes un paplašināt redzējumu par sevi, par latvietību, par pasauli," saka semināra vadītājs Eduards Krūmiņš.

Virtuālā seminārā "Ciešsaistē: Šeit un tagad" ietvaros notiks kopējās prasmes par dažādām tēmām ar sabiedrībā pazīstamiem viedokļu līderiem – Latvijas Valsts prezidentu Egilu Levitu, žurnālisti Evu Johansonu, sociālās psiholoģijas profesoru Ivaru Austuru, kā arī uzņēmēju un investoru Andri K. Bērziņu.

Tāpat dalībniekiem būs iespēja piedalīties dažādās darbnīcās, kuŗas vadīs savas jomas eksperti. Radīt interaktīvus mākslas darbus, gūstot priekšstatu par radošajām tehnoloģijām kopā ar Elinu Ingelandi no programmas šāns skolas *Learn IT*. Jaunākās komunikācijas tendences un platformas, kā arī vērtīgus attālinātās saskarsmes padomus va-

rēs apgūt pie komunikācijas ekspertes Vandas Daukštas. Ar psihoterapeiti Katrīnu Žaltkovsku kopīgiem spēkiem būs iespēja pētīt, kas ar cilvēku notiek stresā, krīzēs un kā psiholoģiski pielāgoties pārmaiņām. Radio personība un etnomūziķis Ēriks Zeps radīs digitālo telpu diskusijām par tradīcijām Latvijā un pasaulē, kā arī dos ieskatu latviešu tradicionālajās īpatnībās. Savukārt, ēdiena stiliste un recepšu autore Linda Vilmansone-Vīrbule, kulinārijas blogeris Rojs Puķe, jaunu garšu meklētāja Karlina Latsona un Latvijas garšu pazinējs Ritvars Toms Logins kopā ar semināra dalībniekiem metīsies garšu izzināšanā. Attālināti, bet tikpat gardi!

Kopīgās aktivitātes ikkatru sestdienas vakaru sāksies plkst. 18.00 pēc Latvijas laika, kas dos iespēju pievienoties no visdažādākajām pasaulē malām. Aicināti pieteikties gan ārzemēs, gan Latvijā dzīvo-

jošie latviešu jaunieši vecumā no 18 līdz 30 gadiem.

Vairāk informāciju par pasākumu un pieteikšanās anketu var meklēt 2x2 Facebook lapā vai 2x2pasaule.lv

Par "2x2"

"2x2" nometne tika izveidota pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados un toreiz pulcēja trimdas latviešus Ziemeļamerikā. Mērķis bija stiprināt latvietību to jauniešu vidū, kuŗi dzimuši un auguši ārpus Latvijas. Kopš 2015. gada vasaras "2x2" notiek arī Latvijā, turpinot piedesmit gadu garumā iedibināto tradīciju, apvienojot Latvijā un ārpus Latvijas dzimušos latviešu jauniešus.

Papildu informācija:

Anna Peipiņa,
Pasākuma komunikācijas koordinatore
+371 28315389
info@2x2pasaule.lv

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Cildinājuma raksts Latvijas Okupācijas mūzeja biedrības valdes priekšsēdim Valteram Nollendorfam

22. martā Valsts prezidents Egils Levits, sveicot Latvijas Okupācijas mūzeja biedrības valdes priekšsēdi, rakstnieku un literatūrzinātnieku Valteru Nollendorfu 90 gadu jubilejā un godinot viņa paveikto latviešu tautas vēsturiskās atmiņas saglabāšanā, piešķīris V. Nollendorfam Cildinājuma rakstu.

“Cildinā Jūsu neatsveramo ieguldījumu, izveidojot Latvijas Okupācijas mūzeju par neizstājamu Latvijas atmiņas institūciju. Jūsu vadībā Latvijas Okupācijas mūzejs ir apzinājis, skaidrojis un dzīvā atmiņā uztur gan okupāciju noziegumus pret Latvijas tautu, gan nacionālās pretošanās kustības varonību. Augsti vērtēju arī Jūsu mūža devumu sabiedriskajā darbā, nenogurstoši cīnoties par Latvijas neatkarības atjaunošanu, Jūsu ieguldījumu izglītības, literatūras un vēstures jomās. Sirsnīgi sveicu Jūs 90 gadu jubilejā!” Cildinājuma rakstā pauž Valsts prezidents.

Valsts prezidents mudina atcerēties nacionālās pretošanās kustību

Šispaudzes Latvijas iedzīvotāju atbildība ir atcerēties nacionālās pretošanās kustību un tās dalībniekus, kuri par spīti okupācijām nosargāja mūsu tautas valstsgribu, šādu nostāju 17. martā konferencē pauda Valsts prezidents Egils Levits

Levits, godinot Nacionālās pretošanās kustības dalībnieku piemiņu, rikoja tiešsaistes konferenci “Cīņa par Latviju. Nacionālās pretestības kustības izpēte un atcere”, kurā diskutēja vēstures eksperti un nacionālās pretošanās kustības piemiņas uzturētāji. Atklājot konferenci, Valsts prezidents akcentēja, ka iespēju un vērtību pašiem lemt par savu dzīvi un nākotni brīvā un neatkarīgā Latvijas valstī mums ir dāvājušas iepriekšējās paudzes. Cīņa par Latvijas un tautas tiesībām brīvi pastāvēt ilga visus piecdesmit okupācijas gadus un par to ir ziedotas dzīvības un maksāts ar garīem nebrīves gadiem.

Diskusijas laikā bija iespēja vērot arī videointervijas no vēsturiskajām notikumu vietām: Cēsim; Īles bunkura, nacionālās pretošanās kustības muzeja Rendā un pretošanās kustības piemiņas vietas Stompaku purvos.

* 17. martā Valsts prezidents Egils Levits godināja nacionālās pretošanās kustības dalībnieku piemiņu un pie Brīvības pieminekļa nolika sveci. Valsts prezidents ir aicinājis Saeimu šo dienu noteikt kā visas Latvijas nacionālās pretošanās kustības atceres dienu.

Stompaku kaujas atcere

Godinot nacionālos partizānus, kuri pirms 76 gadiem piedalījās Stompaku kaujā pret čekas karaspēku, aizsardzības ministrs Artis Pabriks, apmeklēja Latvijas nacionālo partizānu apmetnes un cīņu piemiņas vietu Stompaku purvā, Viļakas novadā.

Aizsardzības ministrs Artis Pabriks piemiņas pasākumā Stompaku purvā.

“Pirms 76 gadiem nacionālie partizāni Stompaku kaujā varonīgi stājās preti čekas karaspēka pārspēkam. Lai gan toreiz Latvijai nebija lemts būt brīvai, nacionālie partizāni par brīvu un neatkarīgu Latviju bija gatavi atdot savas dzīvības. Šodien, dzīvojot brīvā un demokrātiskā valstī, mums ir svarīgi atcerēties šos vēstures notikumus, apliecināt cieņu pretošanās kustības dalībniekiem un gādāt par Latvijas brīvību, neatkarību un turpmāko attīstību,” sacīja aizsardzības ministrs A. Pabriks.

Atklāta Lāčplēša kara ordeņa kavaliera kapavieta

Marta vidū ļoti vērtīgam atradumam uz pēdām nāca Lielo kapu vēstures entuziasts, uzņēmuma “Rīgas meži” darbinieks Mihails Parahins. Kopā ar kolēģiem viņš kārtējo reizi apsekoja Lielo kapu teritoriju, kad viņa uzmanību pievērsa kāds ļoti netīrs un laika zoba pamatīgi skarts kapa piemineklis, kuŗa centrā caur sūnu un dubļu kārtu bija samanāma saplaisājusī fotogrāfija. Tas viņu ļoti ieinteresēja, viņš sāka pieminekli attīrīt, un atklāja, ka ir atradis Lāčplēša Kara ordeņa kavaliera **Oto Tica** kapavietu (*attēla*).

Tics bija 8. Daugavpils kājnieku pulka leitnants un gāja bojā varoņa nāvē 1919. gada 15. oktobrī Rīgā, Daugavas tiltu forsēšanas laikā.

Medumus taps Pirmā pasaules kara mantojuma tūrisma maršruts un muzejs

Kopīgā Latvijas un Lietuvas pārrobežu programmas projektā Daugavpils novada Medumos cels gaismā frontes “Dzīvības un nāves” līniju, kas atklās Pirmā pasaules kara laika notikumus un liecības. Abu valstu pierobežas teritorijā “Dzīvības un nāves” līnijas abās pusēs tika būvēta sarežģīta nocietinājumu sistēma ar

ierakumiem, tranšējām un bunkuriem. Tūkstošiem karavīru te cīnījās un krita sīvās kaujās, par ko liecina neskaitāmie apbedījumi, bet apkaimes mežos līdz mūsdienām ir saglabājušies ļoti daudzi vācu karavīru veidotie betona bunkuri, iespaidīgas lielgabalu un municijas novietnes, nebeidzami ierakumu likoči. Daudz no zemes dzīlēm izceltajām liecībām šobrīd glabājas Medumu skolas muzejā un privātkolekcijās. To visu arī iecerēts izlikt topošajā muzejā un iekļaut Pirmā pasaules kara mantojuma tūrisma maršrutā.

Ārlietu ministrija atbalstījusi diasporas projektu

kuŗi tiks īstenoti no 2021. gada 1. maija līdz 31. augustam. Ārlietu ministrijas diasporas projektu izvērtēšanas komisija līdz 2021. gada 1. martam saņēma 42 projektu pieteikumus no 16 valstīm – Austrijas, ASV, Beļģijas, Dānijas, Gruzijas, Īrijas, Jaunzēlandes, Latvijas, Lielbritānijas, Lietuvas, Norvēģijas, Portugāles, Spānijas, Somijas, Vācijas un Zviedrijas, no kuŗiem atbalstīja 40 projektus. Kopējais atbalsta apjoms pārsniedz 62 000 eiro.

Uzņēmīgs latvietis Londonas tirgū

Lielbritānijā sabiedriskās ēdināšanas iestādes joprojām ir slēgtas – saskaņā ar valdības četru soļu plānu, atvērt tās varēs 12. aprīlī. Tikmēr ilgās dikstāves laikā daudzi ir zaudējuši darbu, arī latvietis Andris Cīrulis, kuŗš pirms pandēmijas sākuma strādāja par bāra menedžeri Londonā.

Taču tā vietā, lai žēlotos, Andris lika lietā profesionālā pavāra izglītību un sāka nedaudz piepelnīties, pēc pasūtījuma mājās cepot dažādus kārumus. Lai arī pagaidām tas ir pats sākums, un nav skaidrs, vai cepšana varētu kļūt par pastāvīgu ienākumu avotu, tomēr uzņēmīgais latvietis ir nolēmis riskēt, un turpmāk viņu varēs sastapt katru otro svētdienu tirgū Londonas ziemelpusē ar pašceptiem latviešu gardumiem un meduskūku, kas, kā izrādās, ir viens no cittauteišu iecienītajiem latviešu kārumiem.

Londonas Totenhemas Zaļais tirgus, kas notiek katru otro svētdienu blakus fitnesa centram, ir teju vienīgā izklaide pandēmijas laikā, tādēļ pie izejas, kur jāreģistrējas katram apmeklētājam, sastājusies pamatīga rinda. Ar Latvijas karodziņiem greznoto latviešu kārumu stendu var pamanīt jau pa gabalu un tirgošana veicas negaidīti labi.

Pandēmijas laikā dziedātāja Katrīna Dimanta taisa pastalas un pārdod ukuleles
Paralēli mūzikai dziedātāja Katrīna Dimanta ne tikai raksta

dzeju, taisa pastalas un galvas rotas un pagūst darboties bērnu slimnīcā Daktara Klauna lomā, bet koronavīrusa laikā sākusi mācīties arī grāmatvedību. Iegūtās zināšanas noder, pārdodot nelielos strinkšķināmos instrumentus ukuleles. “Pagājušā gada marts man sākās ļoti, ļoti interesanti, tāpēc, ka februārī es ieguvu otro vietu “Supernovā”. Ļoti daudz pieteikumu koncertiem, viss notiek – ļoti daudz interviju, sarunāti raidījumi, viss kaut kas un – ba-bām! Viss, čušš, beidzās mana pasaule,” stāstīja Katrīna. Lai pārvarētu emocionāli smago posmu, dziedātāja rakstīja dzeju, kas ļāva izlikt visas savas emocijas uz papīra. “Piespiedu sevi katru dienu kaut ko uzrakstīt. Un tas īstenībā palīdzēja,” atminējās Katrīna. (Pēc *latviesi.com*.)

Sidnejas latviešu aktivitātes

Sidnejas Latviešu namā Stratfildā katrā mēneša otrajā un ceturtajā otrdienā notiek zolītes spēles. No plkst. 13 līdz plkst. 18 kaislīgi spēlētāji izbauda kārsu spēles prieku. Pie reizes var nobaudīt siļķu maizīti, vīnu, pīrā-

dziņus, kafiju, tēju. Draudzīgā gaisotnē ir iespēja iemācīties īpašu latviešu kārsu spēli. Bet bibliotēkā Baiba Haringtona ar saviem palīgiem sagatavo grāmatas nosūtīšanai uz Latviju. (Pēc laikraksta *Latvietis*.)

Šogad Lielajā talkā piedalīsies visas Latvijas pašvaldības

Šogad visas Latvijas pašvaldības ir gatavas piedalīties Lielajā talkā, kas notiks 24. aprīlī, informēja akcijas pārstāve Zanda Kočāne. Tāpat kā pērn, arī šogad talkošanas laikā jāņem vērā visi drošības priekšnosacījumi, kas būs aktuāli Lielās talkas norises brīdī. Visi pašvaldību koordinātori ir gatavi darbam, lai informētu talkotājus par talkas norisi un talkošanas iespējām.

Visi “solo” talkotāji jeb cilvēki, kuŗi plāno doties dabā un sakopt savu apkārtni individuāli, savu talkošanas vietu var atzīmēt Lielās talkas mājas lapā Solo talkas kartē. Ja dodas talkot “duo” talkas ietvaros (pa divi), “ģimenes talkā” (vienas mājsaimniecības ietvaros) vai talkojot citā formātā, atbilstoši tā brīža noteiktajiem ierobežojumiem, savu talkošanas vietu var

atzīmēt Lielās talkas kartē, sākot ar šā gada 24. martu – mēnesi pirms Lielās talkas.

Kuldīgā attīstīs industriālu kvartālu

AS Reģionālā investīciju banka (RIB) izsniegusi 260 tūkstošu eiro finansējumu SIA *Finst* turpmākai radoši industriāla kvartāla attīstībai Kuldīgas centrā.

Bankas finansējums ļaus turpināt atjaunot un labiekārtot vēsturiskas koka apbūves kompleksu un paplašināt biznesa kvartāla mērogu. Radoši industriālajā kvartālā jau darbojas AS “Latvijas pasta”, AS “V.O.V.A”, AS “Rīgas piena kombināts”, klavieru rūpnīca SIA “Klavīns piano” u. c.

Klātienes mācības drīkstēs rīkot 36 pašvaldībās

Pēc skolēnu brīvlaika no nākamās nedēļas klātienes mācības 1. – 4. klasēs varēs rīkot 36 pašvaldības un tāpat no nākamās pirmdienas formālās un neformālās izglītības nodarbības ārtelpās grupā līdz 20 personām varēs norisināt 45 epidemioloģiski drošas pašvaldībās, liecina Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) aktuālākā informācija. Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu, epidemioloģiski drošo pašvaldību sarakstam no nākamās nedēļas pievienosies Aglonas, Aizputes, Apes, Auces, Burtnieku, Cēsu, Iecavas, Jēkabpils pilsēta, Kocēnu, Krustpils, Mazsalacas, Priekule, Ropāžu, Rūjienas, Saulkrastu, Skrīveru, Tērvetes, Vārkavas un Vecpiebalgas novadi.

Kāpēc vajadzīga jauna Sarkanā grāmata?

Pēdējās desmitgades laikā Latvijas dabā daudz kas ir mainījies, un ir nepieciešams sastādīt jaunu Sarkanā grāmatu. No jauna veidot Sarkanā grāmatu nav gluži tas pats, kas pārskatīt aizsargājamo sugu sarakstu, skaidroja Latvijas Ornitoloģijas biedrības valdes priekšsēdis Viesturs Ķerus, kā piemēru minot mazo ērgli, kas Eiropas Savienībā (ES) ir īpaši aizsargājams, bet Latvijas teritorijā mīt trešdaļa tā ES populācijas. “Būtu ļoti divaini to neaizsargāt Latvijā pat tad, ja tas šobrīd šeit nav apdraudēta suga,” norādīja ornitologs.

Pirmā Sarkanā grāmata jeb apdraudēto sugu saraksts tika izveidots pirms vairākiem desmitgadiem. Kopš tā laika nu jau ir izdotas vairākas šādas grāmatas, un līdz 2003. gadam Sarkanā grāmata tika izdota piecos sējumos. Jaunais Sarkanās grāmatas saraksts tiks veidots, balstoties uz starptautiski pieņemtajiem standartiem, un prognozes liecina, ka būs sugas, kas tiks izslēgtas no Sarkanās grāmatas, taču būs arī sugas, ko nāksies tajā iekļaut. Piemēram, dzērves varētu tikt izņemtas no Sarkanās grāmatas, jo to populācijai pēdējās desmitgades klājas daudz labāk. Taču iekļaut sarakstā, visticamāk, nāksies tādus putnus kā parasto ūbeli, plukšķi un brūnkakli.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Staldzenes stāvkrasts slēpj arheoloģijas dārgumus

2021. gada ģeovieta Staldzenes stāvkrasts slēpj Baltijas reģionā unikālus dabas objektus, turklāt šai vietā uzietie senlaiku atradumi arīdžan atklāj daudz ko par Latvijas aizvēsturi, raidījumam "Vides fakti" uzsvera Ventspils mūzeja direktora vietnieks, vadošais pētnieks Armands Vijups.

Pētnieks atklāja, ka Staldzene pie Ventspils ir slavēta vieta arheoloģijā. Vietā, "kur ir redzamas priedes, kādreiz atradās Dzērīņu jeb Dzērīņu kāpa. Pirms 20 gadiem, tur tika atrasts unikāls atradums. Vietējie iedzīvotāji, stāģējot pēc vētrām, konstatēja bronzas priekšmetus, kas lēnām ripoja lejā pa stāvkrastu," stāstīja Vijups.

Kādreiz stāvkrasts ir bijis daudz augstāks, tajā bija smiltis un kāpas, bet nu tās ir noskalotas un stāvkrasts pakāpeniski zūd. Taču, neraugoties uz to, stāvkrastā joprojām ir liela dabas daudzveidība un tur sastopami dabas objekti, kas nav atrodamā nekur citviet Baltijas krastā. "Šeit atrodas ūdenskritums – tā ir unikāla parādība ne tikai Latvijā, ne tikai Baltijā, bet ap visu Baltijas jūru. Vieta, kur tieši ūdenskritums ieplūst jūrā, turklāt pāri kūdrai, ir retums. Ūdenskrituma malās ir senie laģūnas nogulumi. Ūdenskritums krīt pāri vairāk kā 4000 gadus vecai gitijai jeb sapropelī, kas bija veidojusies Litorīnas jūras laģūnā," skaidroja Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes vadošā pētniece, ģeogrāfijas doktore Laimdota Kalniņa.

Kalniņa uzsvera, ka šī vieta ir īpaša ar to, ka atsedz dažādu ģeoloģisko procesu veidotos nogulumus. "Ja mēs tuvāk pie Staldzenes redzam, ka tur bija tieši ledāju veidotie Morēnas nogulumu, gan virs viņiem bija tumši zili ledus laikmeta beigu posma kušanas ūdeņu glaciolīmiskie māli, tad tālāk tādos kā iegrauzumos ir redzami gitijas slāņi, bet virspusē kūdra un virs tās – smilšu slāņi," ainavu ilustrēja Kalniņa.

Šķēli un Šleseru apsūdz iespējamās nelikumības digitālās TV ieviešanā

Kriminālprocesā par iespējamām nelikumībām digitālās televīzijas ieviešanā prokuratūra uzrādījusi apsūdzību uzņēmējam un bijušajam premjēram Andrim Šķēlem, kuŗu tur aizdomās krāpšanā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā, noskaidroja aģentūra LETA. Latvijas Televīzija (LTV) vēsta, ka par iespējamām nelikumībām digitālās TV ieviešanā apsūdzības izvirzītas arī bijušajam satiksmes ministram Aināram Šleseram.

Politiķi Andris Šķēle un Ainars Šlesers 2011. gadā // Foto: LETA

Prokuratūra apsūdz Šķēli un Šleseru kriminālprocesā par digitālās TV ieviešanu. *Šleseram pārmet krāpšanu, Šķēlem – krāpšanu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. *Šķēle paziņojumā medijiem pārdzied, ka apsūdzības uzskata par nepamatotām. Viņš norādīja, ka 12 gadu laikā ne reizes nebija aicināts sniegt liecības šajā lietā. *Šlesers publicējis garu rakstu, kuŗā atklājis, ka apsver iespēju atgriezties politikā. Viņš pārdzied, ka viņam kā bijušajam satiksmes ministram būs jāstājas tiesas priekšā.

Par krāpšanu, ja tā izdarīta lielā apmērā, var sodīt ar brīvības atņemšanu uz laiku no diviem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas. Savukārt par noziedzīgi iegūtu finanču līdzekļu legalizēšanu, ja tas izdarīts lielā apmērā, var piemērot brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz 12 gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas. Šķēle paziņojumā medijiem norādā, ka apsūdzību uzskata par nepamatotu, turklāt 2008. gada notikumus par publiska konkursa norisi un digitālās televīzijas ieviešanu Latvijā valsts apsūdzība, viņaprāt, interpretē subjektīvi.

Mūzikas ierakstu gada balvas Zelta Mikrofonu 2021 laureāti

16. martā tiešraidē no Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma Mediju centra tika paziņoti aizvadītā gada spožākie ieraksti Latvijas mūzikā, kas bija iesniegti šoreiz rekordlielā skaitā.

Mūzikas ierakstu gada balvas tika pasniegtas jau 25. reizi. Metalmākslinieka Armanda Jēkabsona izgatavotās Zelta Mikrofonu statuetes tika pasniegtas 22 kategorijās. Balva par mūža ieguldījumu Latvijas mūzikas attīstībā tika pasniegta bērnu vokālajai studijai "Knīpas un Knauķi". Vienīgais mūziķis, kuŗš balvu pasniegšanas ceremonijā saņēma vairākas Zelta Mikrofonu statuetes, ir reperis ansis, kuŗa albums "Liela māksla" tika godināts kā 2020. gada Labākais hip-hop mūzikas albums un Gada albums. Ceremonijā uzstājās Maestro Raimonds Pauls kopā ar Gunti Skrastiņu, grupa Instrumenti un diva Linda Leen. Aija Andrejeva, Agnese Rakovska un Kristīne Pāze izpildīja visvairāk nominēto dziesmu (kopskaitā trīs kategorijās) "Laime šī". Izskanēja Ivo Fomina dziesmas "Tu man esi" un Aijas Andrejevas un Zebrenes dziesmas "Šamanis" pirmatskaņojumi.

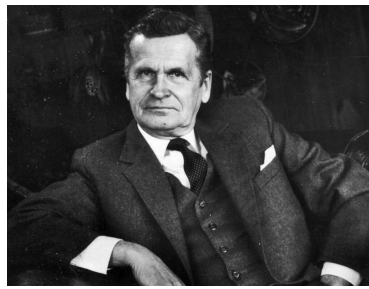
Šī gada Eurovizijas dziesmas *The Moon is Rising* skatuves pirmatskaņojumu izpildīja Samanta Tina, savukārt, uz savas radošās darbības divdesmitgadi atskatījās

reperis Ozols kopā ar rolandu č. Ar priekšnesumiem uzstājās arī Chris Noah, Jāņa Runģa Klātbūtne, debitante Loreta Reide un rok mūzikas apvienojums ar hiphopu – Nova Koma kopā ar reperiem Edavārdi un Idus Abra.

Balvas laureātiem pasniedza Latvijas Republikas Kultūras ministrs Nauris Puntulis, ilggadējais Zelta Mikrofonu ceremonijas vadītājs Fredis, Radio Skonto pārstāvis Valdis Melderis, TV3 ētera personības Kristīne Garklāva un Arnis Krauze, Spēlmaņu nakts laureāts kategorijā Labākais aktieris Kārlis Reijers. Savus kolēģus godināja arī tādi vairākas Zelta Mikrofonu balvas saņēmuši mūziķi kā Prāta Vētra, Dzelzs Vilks, Arstarulsmirus, Ilģi, Normunds Rutulis, Roberts Gobziņš, Lauris Reiniks, kā arī iepriekšējās ceremonijas laureāte kategorijā debija – Patrisha. Mūziķus sveica arī LaIPA izpilddirektore Liēna Grīna, Radio Star FM un portāla TVNET pārstāvji.

Miervaldim Birzem – 100

21. martā 100 gadu apritēja Miervaldim Birzem. Ārsts un literāts Pēteris Apinis Miervaldi Birzi vērtējis kā dižāko latviešu ārstu starp rakstniekiem un dižāko rakstnieku starp ārstiem.

"Man ir bijis gods spalvas meistaru itin labi pazīt un – pat redzēt un drukāt viņa stāstus. Manā ieskatā Miervaldis Birze bija latviešu Aksels Munte, un reiz – tālajā 1994. gadā viņš piekrita savas izjūtas un pārdomas par Akselu Munti uzrakstīt žurnālam "Sveiks un Vesels", ko biju nēmis izdot Ārstu biedrībā.

Būtiskais, ko es velos pateikt – Miervaldis Birze bija Latvijas patriots un visa viņa dzīve bija viņa zeme un viņa tauta. Viņa ģimene bija drausmīgi cietusi Otrā pasaules kara gados – tēvs un tēva brālis bija nošauti, brālis Indulis dienēja latviešu leģionā, bet pēc kara aizbrauca uz Austrāliju, bet pats medicīnas students Augusts Miervaldis Bērziņš nonāca apcietinājumā Valmieras cietumā, nometnē Valmiermuižā un Salaspils koncentrācijas nometnē, bet kopš 1944. gada 26. jūlija – Būhenvāldes koncentrācijas nometnē. Aizbēga, nonāca Padomju gūstā, čekas izmeklēšanā, bet tuberkulozes dēļ tika atlaists uz Latviju. Atgriezies, studēja medicīnu kopā ar manu krusttēvu Georgu Šiliņu, kuŗš bija pārnācis no frontes."

Daces Pūces režisētā filma "Manny" gūst panākumus festivālā Maiami

Daces Pūces režisētā zinātniskās fantastikas filma "Manny" ir ieguvusi četras balvas Maiami Starptautiskajā zinātniskās fantastikas

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

LATVIJA. 12. martā notika Ārlietu ministrijas valsts sekretāra Andra Pelša attālināta tikšanās ar jauno Austrijas Republikas vēstnieci Latvijā Dorisu Danleri (Doris Danler). A. Pelšs atzinīgi vērtēja abu valstu ciešās un draudzīgās attiecības, uzsverot, ka 2021. gads ir īpašs abu valstu sadarbībā, jo aprit 100 gadi kopš tika nodibinātas diplomātiskās attiecības. Latviju un Austriju vieno uzticama partnerība gan divpusēji, gan Eiropas Savienības limenī un daudzpusējos formātos. Vēstniece pārdzied apņēmību savas kadences ietvaros turpināt attīstīt Latvijas un Austrijas attiecības, īpaši akcentējot ekonomiskās sadarbības padziļināšanas potenciālu.

SOMIJA. Sveicot visus Somijas latviešus un latviski lasošos Somijas iedzīvotājus "Lakstīgalas mēnesi" noslēdzošajā Pasaules dzejas dienā, vēstniecība priecājas paziņot, ka Helsinku Pasaules bibliotēkas Daudzvalodu nodaļa ir uzsākusi latviešu valodā izdoto grāmatu krājuma papildināšanu. Bibliotēkas un vēstniecības sadarbības mērķis ir plašs bērnu un pieaugušo literatūras klāsts latviešu valodā visās somu bibliotēkās.

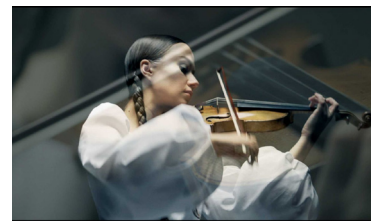
IZRAĒLA. 17. martā Latvijas vēstnieks Izraēlas Valstī Aivars Groza ar kundzi Sandru iepazīšanās vizītē apmeklēja Holokausta piemiņas, pētniecības un izglītības centru *Yad Vashem*. Apmeklējuma laikā vēstnieks iepazīs ar centra plašo vēsturisko ekspozīciju un piemiņas vietām, kā arī parakstīs gada viesu grāmatā. Īpašā ceremonijā vēstnieks ar kundzi nolika vainagu pie memoriāla mūžīgās uguns, kā arī ziedus Jāņa (Žaņa) un Johannas Lipkes piemiņas vietā.

SAŪDA ARABIJA. 17. martā Rijādā Latvijas vēstnieks Atis Sjanits svinīgā ceremonijā, klātesot Saūda Arābijas ārlietu ministram princim V. E. Fajsalam Binfarhānam Ālsaūdā, iesniedza akreditācijas vēstuli Saūda Arābijas karalim Viņa Majestātei Salmānam Binabdulazīzam Ālsaūdā (*Salman bin Abdulaziz Al Saud*). Vēstnieks nodeva Valsts prezidenta Egila Levita sveicienus Saūda Arābijas karalim un uzsvera, ka abu valstu attiecībās ir ievērojams potenciāls izaugsmei, īpaši ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā.

filmu festivālā (*Miami International Science Fiction Film Festival*). "Manny", kas ir Indijas un Latvijas kopražojuma filma, tika atzīta par otro labāko festivāla filmu 120 darbu konkurencē, savukārt Gatim Grinbergam tika piešķirta balva par labāko operātoru darbu.

Vijolniece Kristīne Balanas nāk klajā ar jaunu mūzikas video *Ad Astra*

Marta nogalē iznāk pasaulē un Latvijā atzītās vijolniece jaunais mūzikas video. Māksliniece katru audiovizuālo veikumu pasniedz ar savu autentisko stilu, kas atspoguļo klasisko mūziku svaigā un mūsdienīgā gaismā.

Kristīne Balanas

Sākta filmas

Meklējiet sievieti uzņemšana

Ar mērķi godīgi uzlūkot 90. gadu Latviju, kas visticšākā veidā veidojusi mūsu valsti šodien, sākta daudzseriju filma "Meklējiet sievieti" uzņemšana. Pēc kriminālzanra klasiķa Andra Kolberga kriminālromāna motīviem topošo septiņu seriņu filmu veido Latvijas kino vidē sevi jau apliecinājuši profesionāļi – režisori un scenārija līdzautori Armands Zvirbulis un Dzintars Dreibeģis, operātors Gints Bērziņš un producente Arta Giga. Filmēšanas laukums iekārtots Jūrmalas sanatorijā *Jantarnijā bereģ*. 70. gados celstās sanatorijas autentiskais interjers pielāgots laulību reģistrācijas epizodei. Seriālā darbība norisinās padomju laikos, Atmosdas periodā un 90. gadu Latvijā.

"Mēs jau neesam par tiem 90. gadiem īsti tā kā runājuši. Kā tas notika, kad šī valsts izveidojās no jauna. Kādas izvēles tajā brīdī bija, kādas mēs izdarījām un kā tas atsaucas uz mums vēl šobrīd," norādīja filmas producente Arta Giga. Režisors Armands Zvirbulis pastāstīja: "Tāda nedaudz sāpīga sajūta par to laiku arī. Un varbūt tas arī ir iemesls, kāpēc top šis darbs. Atgādināt par to, ka revolūcijas un jaunais valsts veidošanās nenotiek viegli, nenotiek rožaini un nenotiek tikai dziesmās, labos saukļos un ideālos, bet tam apakšā ir cilvēku likteņi, sāpes."

Ziņas īsumā

*Kultūras ministrijas rīkotajā atklātajā konkursā par Latvijas ekspozīcijas idejas koncepciju un īstenošanu 2022. gadā gaidāmajā Venēcijas biennāles 59. starptautiskajā mākslas izstādē piecu pieteikumu vidū zūrija par atbilstošāko ir izraudzījusies māksliniece Ingūnas Skujas un Melisas D. Breidenas darba "Tirgot ūdeni upes malā" metu.

*Sākot ar 28. martu ik svētdienu sākumskolēniem jauns raidījums "Literatūra/Sākumskola". Tā būs izglītojoša spēle, kas 1. – 6. klašu bērnuus ievieš 12 svētdienu latviešu autoru grāmatu pasaulē, tiekoties ar autoriem un pildot dažādus uzdevumus, kas palīdz izprast darba saturu.

*No Ventspils piestātnes jūrā devās Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku Patruļkuģu eskadras krasta apsardzes kuģis KA-14 "Astra" ar Rīgas Zooloģiskā dārza pārstāvjiem, lai jūrā izlaistu Rīgas Zoo dzimušu ronēnu. Ronēnam uz muguras piestiprināts satelītraidītājs, lai izsekotu viņa turpmākās gaitas un likteni dabā. Pirms izlaidšanas plašajos ūdeņos ronim tika dots Ventspils iedzīvotāju izvēlēts vārds – Irbe.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

JURIS
LORENCIS

Kopš Covid-19 pandēmijas sākuma Latvijā pagājis tieši gads. Bēdīga, pat traģiska jubileja. Joprojām ļābi atceros šo dienu. Ir svētdiena, 2020. gada 15. marts. Es viesojos kāda tuva drauga ģimenē. Mēs sēžam pie galda, ēdam vakariņas, dzeram vīnu un triecam jokus. Sarunu temati ir divi – par valdības izsludināto ārkārtas situāciju Covid-19 pandēmijas dēļ un nākotnes plāniem. Par iecerētajiem vasaras ceļojumiem un veicamajiem darbiem. Dažas dienas vēlāk vēl sazvanāties. Izrādās, draugs saķēris ko līdzīgu gripai. Un tad 23. martā mani saziniedz ziņa: “Juri, man ir Covid. Uzmanies!”. Vēl pēc trīs nedēļām, tieši Lieldienu Ķlusajā sestdienā draugs aizgāja no šīs pasaules. Paldies Dievam, neviens no viņa ģimenes locekļiem, ne es tobrīd nesaslimām. Dīvaina ir šī vīrusa daba. Kopš tā laika saslimuši arī citi draugi un paziņas, bet tikuši cauri samērā viegli, vien “ar izbailēm”, bez nepieciešamības doties uz slimnīcu.

Aizvadītais gads bija skarba dzīves skola katram no mums, reizē liels pārbaudījums politiķiem. Pienācis laiks izlikt atzīmes. Kā veicies Latvijai? Raibi. Latvija atgādina grūti audzināmu pusaudzi, kam labas sekmes sportā vai dziedāšanā, bet pagalam neveicas matēmatikā un ir problēmas ar disciplīnu. Vispirms par labo. Neraugoties uz skopo veselības nozares financē-

jumu, Latvijas medicīna Covid-19 eksāmenu iztur godam. Uz 22. martu mūsu valstī bija reģistrēti 970 gadījumi saslimušo, reķinot uz vienu miljonu iedzīvotāju. Tas ir krietni mazāk nekā ASV (1670), Lielbritānijā (1850), Lietuvā (1290) vai Zviedrijā (1310). Un tomēr vairāk nekā Vācijā (900), Igaunijā (590) vai Kanādā (600). Par šiem skaitļiem mums pirmām kārtām jāpateicas pašizliedzīgam mediķu darbam. Daudz maz labi klājies arī Latvijas saimniecībai. Saskaņā ar Latvijas Bankas prognozēm, valsts iekšzemes kopprodukts 2020. gadā samazinājies “tikai” par 4,7%, kas uz ES fona nav sliktis rādītājs. Salīdzinājumam – Francijā tas krities par 8%, Itālijā – par 9%, bet Spānijā par veseliem 11%. Vēl viens paradokss – Latvijā augusi vidējā alga. 2020. gadā pirms nodokļu nomaksas tā bija 1143 eiro mēnesī, par 66 eiro vairāk nekā 2019. gadā. Viens no skaidrojumiem – Krišjāņa Kariņa valdībai izdevies samazināt ēnu ekonomiku, strādājošie sākuši maksāt nodokļus. Arī inflācija patlaban ir niecīga, 2020. gadā kopumā vien 0,1%.

Ar to labais stāsts beidzas, un mēs nonākam pie sliktajām atzīmēm. Ja Eiropas Savienības valstīm vakcinācijas procesā var ielikt, manas bērniņas skolas žargonā runājot, žēlastības trijnieku, tad Latvija ir nopelnījusi *apaļu divnieku*. Aizvadītā gada nogalē

Latvijai bija iespēja rezervēt 860 000 Pfizer vakcinu devas. Tomēr lēmums tika pieņemts vien par 97 000 devu iepirkšanu. Kāpēc tas noticis, patlaban pēta prokuratūra. Cerams, izmeklētāji noskaidros, vai pie vainas ir vienkārši nolaidīga rīcība (par ko var iestāties kriminālatbildība), vai tomēr kādas īpašas intereses. Diemžēl pasūtīto AstraZenka vakcinu piegādes kavējās. Bet tas vēl nav viss – atbildīgie dienesti nav spējuši sakārtot pat šo vakcinu izmantošanu, vērojams chaos un *gumijas stiepšana*. 22. marta rītā Latvijā pilnībā bija vakcinēti tikai 1% iedzīvotāju. Salīdzinājumam: Izraēlā – 50%, ASV – 13%, Serbijā – 12%. Liepājas un Latvijas patriots Aigars Prūsis 16. martā, Leģionāru piemiņas dienā savā Twitter kontā @Prusis ieraksta: “Dienā, kad pieminam savus vectēvus, kas noasiņoja frontē, cerībā, ka pēcnācēji dzīvos labāk, man ir liels kauns par visu notiekošo. Kā nosargāsim pašu brīvību, ja nevaram līdz ģimenes ārstiem aizvest dažas vakcinu pudelītes lauku vecīšiem, kamēr citas valstis to spēj?” Valsts prezidents Egils Levits situāciju komentējis šādi: “Iestādes reaģēja uz ārkārtas situāciju tā, it kā tas būtu normāls gadījums. Tas nav normāls gadījums, un tieši tāpēc jau mums ir ārkārtas situācija. Valsts iestādes nespēja piemēroties ārkārtas situācijai.”

Nav brīnums, ka daudzi politiķi, pašreizējie Saeimas deputāti un pat daži ministri medijos izpelnījušies ne pārāk pagodināšu apzīmējumu – *nejaušības*. Labi, to vēl varētu saprast – pie vainas ir vēlētāji, kas iebalsojuši Saeimā tukša gaisa solitājus. Pārsteidz tas, ka valdības ierēdņi, jauni, izglītoti un it kā gudri cilvēki, kuŗi savu dzīves pieredzi smēlušies atgūtās neatkarības gados, izrādījušies pagalam vāji menedžeri. Viņi varbūt ir lieliski projektu rakstītāji, visādu prezentāciju gatavotāji, kaismīgi runātāji. Gatavi stundām ilgi diskutēt bezgalīgās sapulcēs, būvēt neskaitāmus plānus, stratēģijas un vīzijas. Bet viņi neprot vadīt un organizēt. 19. martā ministru prezidents Kariņš notiekošo raksturoja ar vārdiem “tukša muldēšana”. Raugoties uz šo chaosu, var ļābi saprast, kāpēc privātu kompāniju vadītājiem maksā tik lielas algas. Jo viņu nav daudz, un vadīt ir īpašs talants. Latvija gan nav vienīgā, līdzīgas problēmas vājā pat Vāciju. Viens no vadošajiem vācu nedēļas žurnāliem *Die Focus*, komentējot lēno vakcinācijas gaitu Vācijā, 20. martā raksta (komentētājs Jans Fleišauers): “Mūs vājā “vācu slimība”. Tas nozīmē – nevajadzīgs perfekcionisms, pārmērīga birokratija, bailes no riska un izpratnes trūkums”.

Valdība pagaidām zaudē karu arī informācijas frontē. Cilvēki ir

neizpratnē par chaotiskajiem brīžiem nesaprotamajiem lēmumiem. Kā tas var būt – pārpildītā tramvajā var vizināties stundām ilgi, bet drēbju un elektronikas veikali joprojām ir slēgti? Daudzi, it īpaši Latgalē, neuzticas Rietumu vakcinām un kā glābiņu gaida Krievijas *Sputnik*, kas esot labāka un drošāka. Man pašam šķiet, ka ar laiku Eiropa atzīs gan Krievijas *Sputnik*, gan ķīniešu un indiešu vakcīnas. Kaut vai tādēļ, ka nākotnē Eiropā bez liekiem sarežģījumiem varēs iebraukt tikai vakcinētas personas, bet krievu un ķīniešu tūristi Eiropai ir liels ieņēmumu avots. Interesanti, ka aiz Zilupes, Krievijā, valda neticība *Sputnikam*, cilvēki ceļ uz Rietumu vakcinām. Patiesām, ļābi ir tur, kur mūsu nav!

Un tagad par kādu pētījumu, kas Latvijā aizsākās pagājušā gada nogalē un turpinās vēl šobrīd. Izrādās, no nejausi atlasītiem cilvēkiem, kuŗi nav bijuši vakcinēti pret Covid-19 un nekad nav to pārslimojuši, antivielas konstatētas 11% iedzīvotāju. Tas ir divas reizes vairāk nekā *oficiāli* saslimušie 5%. Man pašam šķiet, ka tā ir ļāba ziņa. Vīruss nav tik spēcīgs, kā paši to iztēlojamies. Izrādās, mūsu imūnsistēma pati spēj tikt ar to galā! Tātad svarīgi ir uzturēt sevi formā, kustēties, sportot, censties veselīgi ēst, domāt labas domas. Un vakcinēties, kad radīsies tāda iespēja. Kā saka tautas paruna – Dievs sargā tos, kuŗi paši sevi sargā.

KĀRLIS
STREIPS

Šogad 5. jūnijā Latvijā būs pašvaldību vēlēšanas. Patlaban grūti zināt, kā procesu varētu ietekmēt Covid-19 pandēmija, kuŗai patlaban nav redzams gals, ne mala, bet pieņemsim, ka vēlēšanu organizētāji par to būs padomājuši jau laikus. Turklāt šogad vēlēšanas notiek citādā procesā, nevis tieši tā kā pirms četriem gadiem.

2017. gadā pašvaldību vēlēšanas notika 119 pašvaldībās, un bija jāievēlē 1614 pilsētu un novadu domju deputāti. Latvijā bija 955 vēlēšanu iecirkņi, un vēlēšanās piedalījās mazliet vairāk par 50 procentiem valsts iedzīvotāju. Rīgā aktivitāte bija lielāka (58,72%), jo galvaspilsētā bija cerības pielikt punktu mēra Nīla Ušakova un viņa partijas valdīšanas laikam, kad korupcijas līmenis bija vienkārši ārprātīgs. Neizdevās. *Saskaņas* sociāldemokrātiskā partija un tās Siāmas dvīnis, partija *Gods kalpot Rīgai*, saņēma 50,82% balsu, ar ko pietika, lai iegūtu 32 mandātus domē, kuŗā darbojas 60 deputāti. Mandātus arī ieguva Latvijas Reģionu apvienības un *Latvijas attīstībai* kopsaraksts, Jaunā konservatīvā partija, Nacionālā apvienība un *Vienotība*, pēdējā gan ar tikai četriem mandātiem. Lasītāji atcerēsies, ka 2019. gada pavasarī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce nolēma N. Ušakovu atbrīvot no amata, un

bez viņa klātbūtnes pašvaldībā sākās īsteni juku laiki. Pats Ušakovs tapa ievēlēts Eiropas parlamentā un aizmuka uz Briseli. Viņa sūdzība tiesā par atļāšanu tika noraidīta, un jau 2019. gada beigās minētā ministrija pieteica un 2020. gada sākumā Saeima apstiprināja visas domes atļāšanu, jo cita starpā deputāti nebija pieņēmuši galvaspilsētas budžetu. Atļāstās domes vietā iecelti trīs administrātori no valdības ministriņām. Sākotnēji bija paredzēts, ka jauno domi Rīgas iedzīvotāji vēlē aprīlī, bet to neiespējami padarīja ar pandēmiju saistītie ierobežojumi. Ārkārtas vēlēšanas bija augustā, *Saskaņa* un GKR startēja atsevišķi, un tām izdevās iegūt tikai 17 mandātus. Domes vadību pārņēma Mārtiņš Staķis no partijas *Attīstībai/Par/Progresīvie*. Nesen sabiedrība uzzināja, ka mēra un vicemēru biroju darbiniekiem tapa maksātas 30, 40 un vienā gadījumā pat 100 procentu piemaksas pie pamatalgas, kas liecina, ka pat partijas ar vislabākajiem nolūkiem nevar atturēties no politiskās siles, taču par korupciju, kas iepriekš bija ikdienas jautājums, kopš vēlēšanām nekas īpašs nav dzirdēts. Rīgas domi ievēlēja līdz kārtējām vēlēšanām 2025. gadā, līdz ar to domniekiem būs gada laika demonstrēt, uz ko tie ir spējīgi.

Šogad vēlēšanas būs mazākā novadu un pilsētu skaitā, jo pērn

Saeima apstiprināja administratīvi teritoriālos grozījumus, par kuŗiem šķēpi laužti sen. Vēlēšanas būs 35 novados un sešās pilsētās (kopumā novadu un pilsētu ir 42, bet, kā minēju, Rīgā šogad nepedalās). Novados atbilstoši iedzīvotāju skaitam tiks ievēlēti 15, 19 vai 23 deputāti, bet pilsētās 13 vai 15, un kopskaits, protams, būs krietni mazāks nekā pirms četriem gadiem – 683.

Kandidātu sarakstu iesniegšana pašvaldību vēlēšanām sākās 17. martā un turpināsies līdz pirmdienai, 6. aprīlim. Visticamāk, saraksti tiks iesniegti līdz iepriekšējai ceturtdienai, jo tā būs Lieldienu nedēļas nogale, un Lielajā piektdienā un Otrajās Lieldienās vēlēšanu komisijās neviens nestrādās. Komentāru rakstīju 22. martā, un rādās, ka līdz šim partijas bijušas paslinkas. Kopumā tobrīd bija iesniegti 24 saraksti ar 438 kandidātiem. 54,8% kandidātu ir vīri, 45,2% – sievietes. Vecuma diapazons – no 20 gadiem divos gadījumos līdz pat vienam kandidātam, kuŗam 81 gads. Vidējais vecums – 46,4 gadi. Viens kandidāts uzrādījis pabeigtu pamatizglītību, 79 – vidējo, bet 334 – augstāko izglītību. 275 latvieši, 42 krievi, astoņi poļi, pa trim lietuviešiem un baltkrievi vien un pa vienam armēnim, ebrejājam, igauņim un ukrainim. Visos gadījumos Latvijas Republikas pilsoņi.

Jauninājums pēc teritoriālajām reformām ir tāds, ka pašvaldību vēlēšanās drīkst piedalīties tikai reģistrētas partijas, ne vairs kādas lokālas vēlēšanu apvienības no serijas “Mēs Pampāļiem” u.tml. Tās bija atļautas novados ar mazāk nekā 5000 iedzīvotājiem, un tieši šajos novados vairāk nekā 80 procenti deputātu aizejošajās domēs bija tieši no vēlēšanu apvienībām. Partijām 2017. gadā nebija resursu, lai kandidētu visās 119 pašvaldībās, un bija gadījumi, ka kandidātu sarakstu iesniegšanu nācās atlikt, jo attiecīgajā dienā nebija neviena iesnieguma. Liels jautājums šogad ir Satversmes tiesā iesniegtās apmēram 20 sūdzības no pagastiem, kuŗi negribēja tikt pievienoti vienam novadam, bet gribēja palikt citā u.tml. Pagājušajā nedēļā tiesa apstiprināja Skultes pagasta lūgumu palikt Limbažu novadā, nevis pievienoties jaunajam Saulkrastu novadam. Bet, ko darīt, ja tiesa nāks ar līdzīgiem spriedumiem turpmāk? Tad var gadīties, ka attiecīgajos novados vēlēšanas būs jāriko atkārtoti un kaut kad vēlāk.

Jautājums šogad, kā vienmēr, arī būs par personālījām, tostarp – vai iedzīvotāji Ventspilī būs gatavi atkal ievēlēt Aivaru Lembergu arī tagad, kad viņš ir notiesāts par smagiem noziegumiem, kad vi-

ņam piespriests cietumsods, naudas sods un mantas konfiskācija? Gaŗās tiesāšanas laikā ventspīlnieki viņu spītīgi ievēlēja atkal un atkal. Laiks rādīs, kas notiks šogad.

Laika un *Brīvās Latvijas* lasītāji, kuŗi esat Latvijas pilsoņi, šogad pirmoreiz pašvaldību vēlēšanās arī būs iespēja piedalīties jums, bet tikai tādā gadījumā, ja jums attiecīgajā novadā vai pilsētā ir reģistrēta dzīvesvieta, vai arī, ja jums tur pieder nekustamais īpašums. Ja tā, tad varēsiet balsot, jo pērn decembrī Saeima pieņēma lēmumu, ka balsot varēs arī pa pastu. **Vispirms jāpierakstās – sākot no 27. marta līdz 24. aprīlim valsts portālā Latvija.lv, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes mājaslapā, vai arī kādā no Latvijas vēstniecībām vai pārstāvniecībām.** Kad pieteikums būs iesniegts, Centrālā Vēlēšanu komisija pārbaudīs, vai cilvēkam ir tiesības vēlēties attiecīgo domi, tātad – vai te reģistrēta dzīvesvieta vai arī nekustamais īpašums. Ja ir, tad uz vēlēšanu norādīto e-pasta adresi nosūtīs saiti, kur būs pieejami vēlēšanu materiāli.

Ceru, ka ārzemju tautieši savas tiesības izmantos. Kā minēju, 2017. gadā bez iespējas balsot pa pastu uz iecirkņiem devās tikai mazliet vairāk par pusi valsts iedzīvotāju, un tas ir visai nožēlojami. Laiks rādīs, kāda ietekme būs jums, kuŗiem šogad ir tā pirmā iespēja.

Nākamās vēlēšanas

Lestene, 2021. gada 16. marts

LIGITA KOVTUNA

Aizvadītais gads Latvijas un pasaules vēsturē iegājis kā gads, kas mainījis visu mūsu dzīves – nav ierastās sadzīves, ierasto darba gaitu, svētku, nav tikšanos ģimenes, draugu un domubiedru pulkā. Citādas ir arī mūsu vēstures piemiņas dienas.

Jau otro gadu 16. martā nepulcējamies pie Brīvības pieminekļa, un arī Lestēnē, kapos, kur atdusas mūsu leģionāri, pulcēties varam vien šaurā pulkā. Un tomēr – cilvēki, kam šī piemiņa ir svarīga, te ieradās. Kā ik gadu, Lestēnē bija Nacionālās apvienības politiķi, vainagu nolika Saeimas priekš-

sēde Ināra Mūrniece, klāt bija Raivis Dzintars, Ritvars Jansons u. c., bija fonda *Namejs* vadītājs ģenerālis Raimonds Graube, Daugavas Vanagu seniori un arī jaunā paaudze – īpašs prieks par to, ka viņiem tiek mācīta latviešu vēsturiskās atmiņas godāšana un izpratne.

Andrejs Mežmalis, *Daugavas Vanagi Latvijā* valdes priekšsēdis:

“Bet tai pašā laikā, šajos smagajos apstākļos ir arī cilvēki, kuŗi pat pandēmijas laikā pamanās uzbrukt, melot un pa savam grozīt neseno Latvijas vēsturi savu politisko mērķu īstenošanai. Īpaši

16. martā Lestēnē – Harijs Fridermanis, Laimonis Ezergailis un Andrejs Mežmalis

Advokāts Artis Mežgailis uz Lestēni brauc ik gadu, lai pieminētu sava vectēva brāli, leģionāru Jāni Mežgaili. Arī šogad – kopā ar saviem bērniem

indīgi meli lasāmi fonda “Vēsturiskā atmiņa” pārstāvju A. Djukova un V. Simindeja rakstā “Nacistu noziegumu izpalīgi Latviešu SS leģiona 96 veterāni, kuŗi vēl ir dzīvi.” Taču aizvadītajā gadā arī iznāca vairākas vērtīgas grāmatas, kas pārliecinoši atspēko PSRS un Krievijas vēsturnieku viltojumus. Te jāmin Ilgoņa Upmaļa darbs “Latvija – PSRS impērijas militarizētā kolonija”, kā arī Jāņa Riekstiņa “PSRS okupācijas armijas noziegumi Latvijā 1940 – 1991” – grāmata, kas tapusi no oficiālu dokumentu arhīviem. Laika gaitā visi meli tiek atklāti – to mēs zinām, taču patiesības uzvara nāk tik lēni un grūti.”

Vainagu noliek Ināra Mūrniece

INGUNA
DAUKSTE-SILASPROĢE

Kaut reizēm no debesu spilvena izbīdinās kādas sniega pārslas, pavasaris jau tuvu. Klāt arī pavasara bērns Valtera Nollendorfa dzimšanas diena. Valteram (tā es atļaujos par viņu runāt) 22. martā svinama 90. dzimšanas diena. Tas šķiet gluži neticami.

Stalts kungs ar latvisku stāju, erudītu prātu, inteligenci un domu patstāvību domās un uzskatos, arī viedokļu krustugunis nonākot; allaž bijis un joprojām ir klāt Latvijai, valstij, valodai, vēsturei, rakstniecībai un kultūrai nozīmīgos mirkļos, jo, domājot par nākotni, nedrīkst aizmirst pagātņi. – “Man būtu ļoti interesanti dziļāk papētīt un aprakstīt, kā ar tautas vēstures apziņu manipulējušas svešās varas.” Valtera dzīve ir pilna rosmju, aktivitāšu, līdzdalību un piedalīšanos.

Valters dzimis Rīgā, māsās Rīgas 8. pamatskolā. “Trīspadsmit gadu vecumā, kad septembra vidū es, brālis Uldis un mamma uzkāpām uz kuģa, es biju vienīgais, kam bija kaut cik vācu valoda. Tā kā savā ziņā es kļuju par ģimenes galvu, kamēr pēc mēneša mums pievienojās tēvs,” par bēgļu gaitu sākumu 1944. gadā stāsta Valters. Tēvs kādu laiku latviešu bēgļu nometnē Grēvenē vada Kultūras nozari. Kara postītajā Vācijā veidotajai latviskajai pasaulei ir būtiska nozīme personības tapšanā, ‘sakņu’ stiprināšanā. Un nevien Valtera dzīvē, bet daudzu viņa vienaudžu nākotnes izvēlēs. Vācijā Valters beidza Latviešu ģimnaziju Grēvenē. 1950. gadā līdzīgi lieliem skaitam bijušo bēgļu izceļoja uz ASV. Pakļaujoties ģimenes izvelei, dzīvojot ASV sācis studēt inženierzinātnes, jo tāda toreiz bijusi tradīcija latviešu sabiedrībā, ka bērniem jāmacās kaut kas praktisks, visbiežāk tā bijis medicīna vai inženierzinātnes. Taču jau pēc pirmā studiju gada sapratis, ka tehniskās zinības nav viņa aicinājums. Pietiekami labās vācu valodas zināšanas ļāvušas mācīties augstākā līmeņa vācu valodas kursus, mācīties skolotāju koledža un apgūt arī angļu valodu augstā līmenī. Sekoja studijas Nebraskas Universitātē vācu un angļu specialitātē (1954), Mičiganas universitātē iegūts filoloģijas doktora grāds vācu literatūrā (1962) un darbs par asistentu Nebraskas universitātē (1954–1955), vācu literatūras docētāju Mičiganas universitātē (1955–1961) un Viskonsīnas universitātē (kopš 1961, profesors, kopš 1974). Viņš iemanto starptautisku autoritāti kā vācu valodas mācīšanas speciālists un vairākus gadus ir ģermānistikas žurnāla “*Monatshefte*” izdevējs un redaktors. “Man universitātē 60. gadu sākumā piedāvāja kļūt par redaktoru zinātniskam žurnālam. Tā es kļuju par zinātniskā žurnāla redaktoru. Mani kolēģi pat novērtēja, ko es daru latviešu literatūrā, viņi bija pat lepni, ka pie viņiem ir kāds, kas raksta par baltiešu, par latviešu

literatūru. Savukārt es pie saviem kolēģiem ļoti augstu novērtēju, ka viņi atzina – labi, tu nerakstīsi par “Faustu”, tu neklūsi lielais Gētes zinātnieks, bet tu darbosies savā laukā,” atklāj Valters.

Vienu mācību gadu Valters ir arī Minsteres latviešu ģimnazijas direktors (1988–1989).

Lai gan akadēmiskā izglītība iegūta, studējot angļu un vācu literatūru, un šai jomā aizvadīti daudzi darba gadi, ļoti nozīmīgs paralēlais virziens bija un ir darbs latviešu kultūras laukā. Līdzās akadēmiskajam darbam amerikāņu vidē Valters jau kopš studiju gadiem iesaistās latviskajā dzīvē, tās organizēšanā, veidošanā, tostarp ir skolotājs latviešu skolās un vidusskolās, lektors 2x2 un 3x3 nometnēs, Gaŗezera vidusskolā, dažādosursos un elegants dažādu sarīkojumu, rakstnieku cēlienu, diskusiju un aktivitāšu vadītājs. Valters savulaik ir Amerikas Latviešu jaunatnes apvienības priekšsēdētājs, piedalās Latviešu rakstnieku apvienības (LaRA) dibināšanā un vadībā (1973–1980). Manuprāt, Valteram allaž ir bijis būtiski ‘neārdīt savu māju’ (plašākā un simboliskā nozīmē), nemeklēt ‘āža kāju’, bet ‘stādīt abelīti’, meklēt saknes un pamatus, domājot arī par nākotni, arī 1958. gadā publicējot rakstu “Jaunā paaudze klausās nākotnes Latvijas sirdspukstos”.

Kādā sarunā radio raidījumā “Dialogi” Valters Nollendorfs stāsta: “Es savā laikā esmu rakstījis drusku vāciski, arī drusku angļiski, bet principā es rakstu latviešu valodā. Tā ir tāda savā ziņā manas latviskās pārliecības izpausme un arī vēlēšanās kaut kā tomēr izprast šo valodu, izprast to poētiku, kas nāk no Latvijas, no latviešiem.”

Valteram ir arī “Jaunās Gaitas”, “Mēs” un “Mazputniņš” un biļetena “Studiju grupa” un “Ceļinieka” laiks; darbs jaunatnes or-

“Es neesmu “starp”. Esmu Latvijā. Ģimene man ir Amerikā. Mani bērni un mazbērni ir Amerikā. Bet šeit es esmu mājās. Mans Amerikas dzīves posms ir pagājis. Es dzīvoju šeit, šeit es esmu mājās. Un šeit, Latvijā, ir mana vieta.”

ganizācijās (ALJA un skauti), neskaitāmi referāti un publikācijas par latviešu literatūru. Viņš ir viens no Baltijas studiju veicināšanas apvienības dibinātājiem, valdes loceklis (1974–1980) un priekšsēdis (1976–1978). Žurnālā “*Journal of Baltic Studies*” raksta par latviešu literatūru un kultūrpolitikas jautājumiem trimdā un Latvijā, publicē rakstus starptautiskos izdevumos par vācu literatūru, žurnālā “*World Literature Today*” recenzijas par latviešu autoru darbiem. Valters ir arī rakstnieks – dzejas publikācijas atradīsim latviešu trimdas periodikā, to-

starp žurnālā “Jaunā Gaita” un “Mazputniņš”, antoloģijā “Parādīzes meklētāji” (1964), savukārt kopkrājumā “3 lugas” (1980 kopā ar R. Rīdžinieku un A. Ruņģi) publicēta luga “Variācija par Antiņa tēmu” (sarakstīta 1972), raksta arī asprātīgas miniatūras, ko nosaucis par “nelugām”. Tiesa literārie darbi – dzejoļi un lugas – daudzu darbu un pienākumu dēļ palikuši manuskriptā vai neliela metiena izdevumos (draugiem elektroniskā versijā Valtera dzeja ir pieejama, tostarp arī man; paldies par uzticēša-

politiskajā, gan kultūras dzīvē. Nozīmīgs ir ieguldījums Latvijas Okupācijas muzeja attīstībā un darbā. “Toreiz sāku strādāt Baltijas studiju veicināšanas apvienības Rīgas birojā kā vadītājs un biju diezgan aktīvi iesaistījies akadēmisko reformu procesā”; iesaistās Latvijas Okupācijas muzeja darbā (konsultants, muzeja padomes priekšsēdis, Attīstības komisijā, gatavo publikācijas un vada ekskursijas, vēstot par Latvijas vēsturi). “Man ir tuvas muzeja darbības galvenās līnijas. Ja šeit būtu jāpauz tikai viena, kokaina patiesība, es laikam šajā darbā nebūtu iesaistījies. Mani interesē vēstures dziļākie slāņi. Un pat “zemūdens akmeņi”.” Nemot vērā lielo pieredzi, fundamentālās kulturoloģiskās zināšanas un perfekto jebkuŗa izpētāmā materiāla apguvi, darbojas arī Vēsturnieku komisijā. 1998. gadā viņa redakcijā izdota nozīmīga grāmata par okupācijas muzeju latviešu un vācu valodā “Latvijas Okupācijas muzejs. Latvija zem Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varas 1940.–1991.” Kopš 2004. gada Valters Nollendorfs vadījis Okupācijas muzeja Nākotnes nama plašināšanas un pārbūves projektu un jaunas muzeja ekspozīcijas izveidi un jau ikdienā varam pārliecināties, kā top un pārtop nams pēc arhitekta Gunāra Birkerta ieceres. Un tiešām – drīz tas būs gatavs. Tikai pāris mēnešus Valters vairs nav Latvijas Okupācijas muzeja valdes priekšsēdis, darbu pārņēmusi Dzintra Bungs.

Sarunā Irēnai Lagzdiņai atzinis: “Esmu diezgan ilgi darbojies

Saknes spītīgi paliks kopā

Literatūrzinātniekam un sabiedriskam darbiniekam

Valteram Nollendorfam – 90

latviešu literatūras un kultūras pētniecībā, lai tagad, vērojot Latvijas sabiedriskās un politiskās norises, saprastu zemtekstus. [...] Mana pieredze ļauj veidot savus ieskatus par to, kas noticis un notiek Latvijas vēsturē.” Viņa sabiedriskais darbs ir pamanīts un novērtēts – LZA Ārzemju loceklis, Jāņa Bieriņa piemiņas fonda balvas ieguvējs (2001), Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris, 2011. gadā saņēmta Ministru kabineta balva “par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas vēsturiskās atmiņas saglabāšanā, populārizējot zināšanas un veicinot izpratni par Latvijas vēsturi Latvijā un ārvalstīs”.

Valters piedzima Latvijā un tur nodzīvoja trīspadsmit gadus. Lielākais gadu skaits saistāms ar laiku ārpus Latvijas (Vācijā, ASV), bet allaž par to domājot. Manuprāt, Valtera dzīvē ļoti liela nozīme bijusi ģimenei ar tās vērtībām, *videi*, kuŗā tapis un veidojies, kā arī dažādās zemēs, bet, īpaši ASV, sastaptajiem *domubiedriem un vienaudžiem*, ar kuŗiem kopā organizēt, vadīt, domāt, diskutēt par Latviju un latviešiem, nešķirojot – šeit/tur, cerot, ka reiz atkal būs brīva un neatkarīga Latvija. Kad 1996. gada sākumā Valters atgriežas Latvijā, viņš atzīst – uz palikšanu. “Es neesmu “starp”. Esmu Latvijā. Ģimene man ir Amerikā. Mani bērni un mazbērni ir Amerikā. Bet šeit es esmu mājās. Mans Amerikas dzīves posms ir pagājis. Es dzīvoju šeit, šeit es esmu mājās. Un šeit, Latvijā, ir mana vieta.” Un šeit ir arī Inčukalna mājas, kur dienas vadītas kopā ar kundzi Aiju Ebdeni un ik dienas skan Latvijas Radio “Klasikas” raidījumi. Un vēl – Valters ir ļoti rosīgs, jo rāmi sēdēt un noraudzīties, šķiet, arī nav viņa dabā. Ir jāpiedalās, jābūt klāt, ir jābūt cilvēkos un dzīvē (ar visiem tās pārbaudījumiem, priekiem, arī bēdām, pretrunām) iekšā. Un viņus lielākoties var sastapt kopā – Aija un Valters. “Man vienmēr ir ļoti patīcis pavasaris. Man patīk gaidīt kad parādīsies pirmās vizbulītes,” kādā sarunā atzinis jubilārs.

Priecājos par katru satikšanos, arī par katru labo vārdu. Gaidu arī Latvijas Okupācijas muzeja ēkas atdzimšanu (atvērto ēku), gan Valtera dzeju kopkrājumu, jo pats taču ir atklājis, ka esot vismaz četri vai pieci pat dzejas krājumi, tad būs visdziļākie svētki. Jo abi šie notikumi atklās Valtera dzīves dažādās puses un šķautnes. Valtera dzīves pamatus.

“Ja būtu iespējams, šo dienu es vēlētos saulainu. Esmu piedzimis svētdienā un, kā man stāsta, skaistā, saulainā dienā. Man patīk, ka mana dzimšanas diena ir laikā, kad daba mostas, saule nāk atpakaļ. Es noteikti jūtos kā pavasara bērns, tikpat labi – kā Jāņu bērns...” No sirds vēlu šo gaišo sajūtu, spēku un izturību. Daudz laimes dzimšanas dienā, Valter!

DAIGA
MAZVĒRSĪTE

(Turpināts no Nr. 11)

Savās atmiņās komponists aprakstījis skatus Marsēlas ostā, Sēnas upes krastus ar lieliem ķiršu kokiem, melnraibu govju bariem, Ruānas pilsētu ar Žannas d'Arkas sadedzināšanas vietu. Parīzē Žilinskis atvadījās no kapteiņa un ar Latvijas sūtniecības palīdzību iekārtojās viesnīcā. "Pēc dažām dienām mani ielūdz kā pianistu piedalīties Latviešu biedrības rīkotā koncertā, atskaņoju savas Dzimtenes ainavas, kuŗas man turējās pirkstos, gatavojot programmu savam autorkoncertam. Pavadiju no Rīgas atbraukušo Zeltu Gothard-Bergkind Emila Dārziņa un Jāzēpa Vītola dziesmās. Piedalījās arī dažādi franču mākslinieki. Par maniem klavierdarbiem slavenā franču pianiste un kritiķe Vanda Landovska uzrakstīja slavinošu recenziju franču mākslas avīzei, kuŗa man tika atsūtīta.

Pēc koncerta iepazinās ar Tālvāldi Keņiņu, rakstnieka Ata Keņiņa dēlu, kuŗš dažus gadus studēja Grenoblē franču licejā. Tālvāldis nākamajās dienās laipni man izrādīja visu Parīzi, arī muzejus un lielo Luŗvas muzeju. Aizgājām ciemos pie slavenās pianistes (Frances) Ellegārdas, kuŗa Rīgā pirmo reizi atskaņoja Jāņa Mediņa koncertu klavierēm.

Tālvāldis Keņiņš 1940. gadā iestājās Latvijas konservatorijā prof. Jāzēpa Vītola kompozīcijas klasē, bet pie manis mācījās klavieres, pilnu kursu ar teicamu atzīmi pabeidza 1944. gada maijā. Tuvojoties fronteī, Tālvāldis aizbrauca atpakaļ uz Parīzi un pēc kuŗa, 1949. gadā ar izcilību pabeidza Parīzes konservatoriju pie slaveniem komponistiem. Savu turpmāko dzīvi Keņiņš pavadīja Kanadā, Toronto pilsētā, skaitās spēcīgākais latviešu tautas pārstāvis Amerikas kontinentā. Draudzīgi apmaināmies ar vēstulēm. Ļoti pateicīgs par visu, ko tiku iemācījis viņam klavierspēles studijās Rīgā."

Kad 1938. gadā Arvīdu pieņēma par pedagogu Latvijas konservatorijā, viņa 350 latu alga bija pietiekama, lai Milda varētu nestrādāt. Skolnieki Žilinski ļoti cienīja, jo viņš bija paraugs tam, cik daudz var iespēt ar neatlaidību un darba mīlestību, jo sāka spēlēt klavieres salīdzinoši vēlu, un tādi pianisti sastopami ļoti reti. Tika izdota Žilinska *Klavierspēles skola*, kā pianists viņš papildināja meistar kursus Vācijā un Otrā pasaules kara gados turpināja tikpat centīgu darbošanos visās jomās.

Arī pēc kuŗa Žilinska koncerti bija pārpildīti, viņš turpināja strādāt ar studentiem konservatorijā. Taču, ņemot vērā, ka komponists bija sacerējis ne tikai lielus panākumus guvušo patriotisko klaviermīnīatūru ciklu *Dzimtenes ainavas*, bet arī vairākas nacionāli un reliģiozi krāsotas solodziesmas, skaņradim no padomju varas puses varēja

draudēt represijas. Piemēram, 1936. gada dziesma *Gaismas Dievs* klausītāju ievēda kristīgās apziņas noskaņā ar dzeju un kuŗaļa veida melodiju. 1939. gadā Žilinskis dziesmu *Lāčplēšiem* speciāli komponējis uz valsts dibināšanas svētku koncertu, atskaņojis pavadijumus armijas svētku koncertā 11. novembrī. Padomju varai varēja nepatikt arī dzimtenes slavinašana – "te palieku, te dzimtenē uz mūžu, te mana Daugava, te Latvija".

Drīz pēc kuŗa nomira komponista vecāki – tā viņiem secen gāja izsūtījums. 1941. gadā Žilinsku vārds bijis ierakstīts izvedamo sarakstos, bet pirmajā ešelonā 14. jūnijā nepietika vietas. Nākamajam ešelonam bija jābrauc 21. jūlijā, taču sākās kuŗš. Pēc Arvīda vecāku aiziešanas Mūžībā Lejas Arendzānos palikusi tikai vecmāte Anna, un plašajā ekā apmetusies cita ģimene. Vairākus gadus komponists drošības pēc nerādījās savās lauku mājās, līdz kļuva pietiekami slavens, un kāds no kaimiņiem nosūdzēja drošībniekiem "budžu" dēlu. Šai sakarā mūziķis izsaukts uz pratināšanu "Stūŗa mājā", kur izturējies sev ierasti atklāti un panaivi: "Mans suns satiek ar kaimiņu suni, es tāpat..." Vairbūt čekīsti saprata, ka tik godīgam cilvēkam nebūtu pa spēkam izspiegot savus kollēģus, un galu galā lika komponistu mierā, taču bija arī citi uztraukumi.

Piemēram, 1937. gada koncertā pirmoreiz publiski izskanēja Arvīda Žilinska patriotiskā dziesma *Karogs*, todien zāles pirmajā rindā sēdējis prezidents Kārlis Ulmanis. Nākamajā rītā

pie skaņraža ieradies Ulmaņa adjutants ar pateicības vēstuli un 200 latiem, par kuŗiem Žilinskis iegādājies tolaik moderno karakulādas cepuri, ko nēsājis ilgus gadus. Stāsta turpinājums datējams ar 1946. gadu, kad komponists ar dēlu Valtu iegriezies Latvijas konservatorijā, kur tobrīd rektors bija Pēteris Smilga. Viņš cita starpā apvaicājies, vai dziesma *Karogs* toreiz sacerēta aiz pārliecības, vai tas bija pasūtījums – tolaik šis Žilinska skaņdarbs bija iecienīts bēģļu gaitās devušos latviešu koncertos. Komponists diplomātiski atvairījies, ka rakstījis dziesmu pēc pasūtījuma.

40. gadu nogalē padomju laikraksts *Ciņa* sāka rīkot muzikālās pēcpusdienas darbaļu kolektīviem, kur viens no iemīļotākajiem viesiem, protams, bija Arvīds Žilinskis, sevišķi, pateicoties liriskajām dziesmām, ko atskaņoja Latvijas redzamākie solisti. 50. gadu 2. pusē šo tradīciju jaunā pakāpē attīstīja Latvijas PSR Komponistu savienības izveidotais Mūzikas fonds, kas rīkoja skaņražu autorkoncertus tuŗās un tālās apdzīvotās vietās: kolchozu un rūpniecības zālēs, arodskolās, kultūras namos. Žilinskis brauca visur, kuŗp viņu aicināja un līdzī sev ņēma slavenos dziedoņus Edgaru Plūksnu, Tāli Matīsu, Elfrīdu Pakuli un Aleksandru Daškovu, kam vēlāk pievienojās Pēteris Grāvelis, Jānis Zābers, Alīda Zvaguļe un daudzi citi.

Netika aizmirsti arī mazie klausītāji, sācis ar bērniem domātiem skaņdarbiem, Žilinskis ķēŗās pie ļoti trāpīgu, atmiņā paliekošu dziesmiņu sacerēša-

Melodiju brīnumdaris Arvīds Žilinskis

Pie viņa mācījās arī Tālvāldis Keņiņš...

Bērnība. Arvīds klēpi vectēvam Krišjānim, 1906. gads

nas, lielus panākumus guva viņa dziesmuspēle *Pauks un Šmauks*, kas tika iestudēta daudzos teātros. Un nebija tādas dienas, kad radio neskanētu pa kādai Arvīda Žilinska izteikti melodiskajai dziesmai, padarot sava radītāja vārdu un talantu iemīlotu un tuvu un tālu izdaudzīnātu.

Par vienu no 50. gadu latviešu mūzikas simboliem nereti minēta Arvīda Žilinska mūzikālās komēdijas *Zilo ezeru zeme* skaisltā melodija *Mana dzimtene jaukā*, taču patiesībā libretiste, rakstniece un dzejniece Elīna Zālīte oriģinālā bija rakstījusi "dzimtene jaukā, sentēvu zeme". Vārds "padomju" tika iesprausts pēc abu autoru kopīgas vienošanās, lai tādējādi nogludinātu darba ceļu uz iestudējumu toreizējā Rīgas Mūzikālās komēdijas, vēlākajā Operetes teātrī.

Lai gūtu nepieciešamo noskaņojumu, radošā brigāde 1953. gadā devusies piedzīvojumiem bagātā ekspedīcijā uz libretā atainoto spēkstacijas celtniecības vietu triju republiku robežu krustojumā pie Drīsvjatu ezera. Vairākkārt automašīna iestīgusi pavasara dubļainajos ceļos, nācies to stumt, un kāds tiltiņš atradies pavisam zem ūdens, tomēr, spītējot izbailem, Žilinskis un Zālīte nonākuši galamērķī. Rakstniece konsultējusies ar inženieriem, lai panāktu lielāku reālismu uzvedumā, sākotnējais operetes nosaukums bijis *No sirds uz sirdi*, kas vēlāk aizstāts uz formālo – *Tautu draudzība*, līdz nomainīts pret komponista

Žilinska dzīvesbiedres Mildas ieteikto *Zilo ezeru zeme*, atspoguļojot autoru iespaidus par Latvijas skaistumu pēc pavasarīgā brauciena uz būvbedri.

Taču jaundarba ceļš uz skatuvi nebija vienkāršs: pirmajā pieņemšanas reizē to noklausījās Komponistu savienības "bosi", novērtējot atzinīgi, taču iebildumus jau teātrī rīkotajā darba vērtēšanā izteica Operetes teātra režisors Boriss Roščins, paziņodams, ka mūzikas esot par daudz, lai Žilinskis to visu nes uz operu! Tomēr galvenais diriģents Teodors Vējš bija uzdevuma augstums, iestudējums tika lieliski sagatavots un *Zilo ezeru zemes* pirmizrāde 1954. gada 1. maijā noritēja ar lieliem panākumiem. Jauniestudējums bija liels šoks tradicionālās operetes cienītājiem, jo pirmoreiz uz skatuves tika atainota nevis sabiedrības krējuma dzīve, bet strādnieku ļaudis ikdienas apģērbos, pat darba kombinezonos. Ne-trūka pareģojumu, ka šādas izrādes novedīs teātri līdz bankrotam, tomēr Operetes teātris *Zilo ezeru zemi* izrādīja vairāk nekā 350 reīžu.

Arvīds Žilinskis atšķirībā no daudziem amata brāļiem neiestājās partijā, arī tāpēc, par spīti lielajai popularitātei, komponists nebija valdības miluļu sarakstā. Tas bija ļoti jūtams, kad septiņus gadus pēc kārtas opereteatra vadība atteicās iestudēt viņa operu *Zelta zirgs*, kuŗas libreta autore bija Milda Žilinska.

(Turpinājums sekos)

Kāzu dienā

LĀSMA
GAITNIECE

Pazīstamais dziedātājs, kontrtenors, Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks Sergejs Jēgers pandēmijas laikā atradis nodarbi, kas daudzos raisījusi lielu izbrīnu. Tā ir dažādu konservējumu gatavošana ik dienu mājās apstākļos. Kaut arī pirmajā mirklī šķiet, ka māksla un ēst gatavošana vismaz pirmajā mirklī ir divas dažādas galaktikas, mākslinieks ir pārliecināts par pretējo – nav vis! Pērnā gada 27. oktobrī viņš oficiāli kļuvis par mājražotāju. Sergeja Jēgera dzīvokļa virtuvē katru dienu top jauni meistardarbi jeb gardumi, kas ir izpelņējušies lielu piekrišanu. Par uzdrīkstēšanos un kulinārijas mākslu aicināju mākslinieku uz sarunu.

Kā vispār radās ideja pievērsties mājražošanai?

Ārkārtas situācija, kas Latvijā sākās 2020. gada 12. martā un ilgst vēl aizvien, manā dzīvē un plānos ieviesa lielas korekcijas. Triju mēnešu laikā man tika atcelti 23 koncerti. Tāpēc panikā nekritu un valdību nelamāju, bet gan domāju labas domas. Gatavoju ēst, tieši tāpat kā dziedājis, esmu vienmēr, kopš vien sevi atceros. Turklāt nekad neesmu baidījies eksperimentēt – izmēģināt arvien ko jaunu. Vispirms gatavoju savām māsām. Alla, tāpat kā es, skābē gurķus, savukārt Inese nemarinē. Pandēmijas laikā sākoties, ēdienu gatavoju arī savu draugu ģimenēm, kur vecāki ir darbā, bet bērni augu dienu pavada mājās, mācoties caur tiešsaistes rīku Zoom. Tādā veidā viņiem palīdzēju.

Par mājražotāju kļuvi 27. oktobrī, bet jau 3. novembrī bija klāt Pārtikas Veterinārā dienesta pārstāve Sandra Jansone. Mājražotājam ir jāievēro 30 punkti, no kuriem man sākumā bija tikai 11. Pēc desmit minūšu sarunas ar PVD pārstāvi teicu, ka es ar to nenodarbošos, taču viņa lika man paņemt papīru un pierakstīt, sacīdama: “Es palīdzēšu.” Vispirms manu jauno nodarbi vajadzēja saskaņot ar kaimiņiem pa vertikāli. Ja ar trim nebija nekādu problēmu, viņi visu saprata, tad joki sākās ar ceturto, kuņģis nesa-prata pilnīgi neko. Tad sekoja dažādi kursi – paškontroles kursi, minimālie sanitārie kursi, tad bija ūdens pārbaudes un citas lietas. Bija jāgatavo paškontroles rokasgrāmata, precīzas receptūras grāmata, taras sertifikāti; jāplāno produktu piegāde, loģistika, darbs ar čekiem, reģistrāciju, saražotā uzskaiti. Grāmatā tiek reģistrēts viss: cik meistardarbu pagatavots, cik uzdāvināts, cik pārdots. Tāpat jādomā arī par dezinfekcijas līdzekļu, dvieļu un citu lietu iegādi. Man pieslēdzās pārtikas tehnoloģe Vita Boka, kuņģis palīdz izveidot receptūras un paškontroles rokasgrāmatu. Kopš pērnā gada novembra līdz šim brīdim man jau ir vairāk nekā 2000 vienību saražotā. Tas nozīmē vairāk nekā 2000 burciņu ar marinējumiem, ko dēvēju par saviem meistardarbiem, jo tie par visiem simt procentiem ir mans roku darbs. Arī noformējums ir manis izauklēts. Tā pievienotā vērtība ir etiķete, kas rakstīta ar

roku. Pirms pāris dienām pat izdevās sasniegt rekordu – sagatavoju 101 meistardarbu. Normāli gan vienā dienā tiek pagatavots 40, 50 vai 60 burku ar marinējumiem.

Ir milzīgs prieks un gandarījums, ka meistardarbus cilvēki ir novērtējuši, atzinuši par labiem. Viņiem manis gatavotās lietas garšo, un tas ir visforšākais, tas ceļ spārnos. Tie ceļo pa visu Latviju, turklāt meistardarbus ir iegādājušies arī cilvēki Apvienotajā Karalistē, Īrijā un Šveicē. Tie ir pieejami tirdzniecībā, turklāt veikali neizskaidrojamā kārtā mani atrada paši.

Vēl vēlos piebilst, lai kļūtu par mājražotāju, mani finansiāli atbalstīja bijusi skolasbiedrene Vanesa Dorjē (*Vanesa Dorier*) no Rīgas Mūzikas internātskolas, kas pašlaik dzīvo Šveicē. Savukārt loģistikā un dārzeņu piegādē man ļoti palīdz veikala RIMI maiņas vadītāja Vineta Ragaine.

Lūdzu, pastāsti, kas ir tavi meistardarbi!

Tie ir marinējumi, ko var iedalīt piecās līnijās: biešu salāti tomātu sulā, marinētas bietes gabaliņos, marinēti sīpoli želejā, marinēti ķirbji dzērvenēs un ķirbju-apelsīnu marmelāde. Receptes glabāju noslēpumā. Sastāvs ir uzrakstīts, bet ir jāzina pareizās proporcijas, lai izdotos tieši tā, kā paredzēts.

Kas no piedāvātā sortimenta ir visvairāk iecienīts?

Patlaban tie ir marinēti sīpoli želejā un biešu salāti tomātu sulā. Tie arī ir visgrūtāk pagatavojami. Lai sagatavotu 25 burciņas, kas ir 10 kilogrami sīpolu, virtuvē jāpavada septiņas stundas.

Septiņas stundas ar sīpoliem? Vai pēc tam nav izraudātas visas asaras?

(*Smejas.*) To man jautā visi. Nē, nav. Ja sīpolu mizo zem tekoša ūdens un pie atvērtā loga, tas acīs nekodīs.

Tas ir kniņš, ko zina tuvu ne visas saimnieces. Vai tādu kniņu tev ir daudz?

Šķovējot kāpostus Ziemsvētkiem, būs garšīgāk, ja pievienos krāsaino papriku. Savukārt frikadeļu zupa būs gardāka, ja, pirms tai pievienot frikadeles, tās uz pannas apaceps. Arī attiecībā uz viltoto zaķi ir viens kniņš. Pirms to likt cepeškrāsnī, tam virspusē ar pirkstu iebaksta četras līdz sešas reizes, jo tad cepšanās laikā tiks klāt gaiss un rezultātā labāk izcepsies.

Kas tev visus šos kniņus iemācīja?

Neviens. Es to zinu, un viss.

Vai ir kas tāds, par ko esi drošs, ka nekad to nepagatavosi?

Negatavoju to, ko pats neēdu, kā, piemēram, mēli želejā. Nekad dzīvē neesmu dzēris kafiju, taču to gan gatavoju ciemiņiem. Manās mājās speciāli viesiem ir kafijas automāts. Tāpat nekad neesmu dzēris pienu. Kad kāds atnāk ciemos, man ir īpaši jāpiedomā, ka pie kafijas vajag arī pienu!

Kulinārijas māksla un mūzika tomēr ir divas ļoti atšķirīgas lietas. Vai nav tā, ka, lai sāktu nodarboties ar kaut ko tik atšķirīgu, nepieciešama drosme? Vismaz uzdrīkstēšanās?

Cilvēkam ir jābūt daudzpusīgam. Jādara tas, kas sanāk un arī patīk. Man nekad nav bijis tā, ka mestu plinti krūmos. Savos 42 gados varu atļauties nedarīt to, kas man nepatīk. Šāds stāvoklis ir jānopelna, un es to no sirds novēlu ikvienam cilvēkam. Ēdiena gatavošana ir mana meditācija. Man virtuvē uz palodzes ir lapīņas, kur steidzos pierakstīt visu, kas ienāk prātā – idejas, plānus. Līdz ar to mans plānotājs un arī mobilais telefons ir tīrs. Bieži vien domas traucas ātrāk par darbiem, kas gaida savu kārtu. Pašlaik man dzīvē daudz lietas notiek paralēli, darbs dzen darbu.

latviešiem pierastas garšvielas. Ēdienam nekad nepievienošu to, kas nav tradicionāli latvisks, piemēram, kariju vai citas eksotiskas garšvielas.

Kad sāksies pavasara un vasaras sezona, man jau ir padomā citas lietas, ko gatavot. Tad dienas kārtībā būs rasolņiks, viriešu zape, marinēti, krāsaini dārzeņi, tomātu mērce; tomāti savā sulā un zilo plūmiņu marmelāde.

Klausoties tevi, šķiet, ka šādai nodarbei nepieciešama liela pašdisciplīna.

Nenoliedzami. Taču arī tas nāk no bērības. Dzīvojot laukos, mums Oma iemācīja trīs lietas.

Sergejs Jēgers: “Dzīvojot laukos, mums Oma iemācīja trīs lietas. Pirms iet gulēt, ir jāizslauka grīdas. Ir jābūt nomazgātiem traukiem. Un trešā: pirms gulētiešanas aukstā ūdenī jānomazgā kājas, lai labāk nāktu miegs. Bērībā mūs pāris reižu piecēla ļoti agri no rīta, lai izskrienamies rasainā pļavā. Taču, ja atgriežamies mūsdienās, varu teikt vienu – ja vakarā nenāk miegs, tātad pa dienu nav pietiekami daudz strādāts!”

Daudzi netic, ka ar mājražošanu nodarbojos viens pats. Pēc garām virtuvē pavadītām stundām sāp mugura un pleci. Tāpēc daudz jāvingro un jāstaigā.

Pašlaik tu strādā ar piecām produktu līnijām. Kā radās ideja, ka gatavosi tieši šīs piecas lietas?

Marinējis un konservējis esmu kopš bērības, kad ar Omu un māsām dzīvojām laukos. Tā ir bērības garša, kas paliek atmiņā uz mūžu un visur pavada. Jāpiebilst, ka izmantoju ļoti tradicio-

Pirms iet gulēt, ir jāizslauka grīdas. Ir jābūt nomazgātiem traukiem. Un trešā: pirms gulētiešanas aukstā ūdenī jānomazgā kājas, lai labāk nāktu miegs. Bērībā mūs pāris reižu piecēla ļoti agri no rīta, lai izskrienamies rasainā pļavā. Taču, ja atgriežamies mūsdienās, varu teikt vienu – ja vakarā nenāk miegs, tātad pa dienu nav pietiekami daudz strādāts!

Un vēl kas. Katru dienu ir jāizdara trīs labi darbi – ne sev, bet kādam citam. Ja var izdarīt četrus, tad tas vispār ir ideāli!

Apbrīnojams darba spars!

Es nespēju nosēdēt mierīgs, neko nedarot. Agrāk, kad bija lidojumi, kas ilga gaŗas stundas, tās pavadiju lietderīgi, domājot lielās domas, jo lidojot nepastāv opcija izkāpt! Mierīgi varu nosēdēt tikai pie friziera un zobārsta. Tur jau nav variantu.

Pandēmijas laiks nebūs mūžīgs. Cerams, ka nebūs. Kas notiks, kad dzīve atgriezīsies vecajās slīdēs un tev atsāksies koncertēšana?

Tā, kā bija, vairs nebūs nekad. Tā vienkārši nenotiek. Kad pandēmija beigsies, būšu gatavs darīt to pašu, ko tagad. Ja būs daudz jādzied, vērsu valā cehu un pieņemšu darbā cilvēkus. Uz šo brīdi ir apskūsi tikai koncertdarbība, viss pārējais notiek. Arī manā labdarības fondā ir, ko darīt.

Varbūt šo domu ir grūti pieņemt, bet nekad nebūs tā, kā bija. Pat iepazīstoties ar jauniem cilvēkiem, tai brīdī, kad viņš ir labs, es uz viņu skatos un nodomāju: “Ak, mans Dievs, es ļoti labi zinu un tu arī, ka nekas nav mūžīgs!” Neviens attiecības nav mūžīgas: tās transformējas, vai arī izsīkst.

Vai tev šis laiks un nodarbe ir iemācījis ko jaunu?

Esmu iemācījis novērtēt nau-du, tās vērtību. Tagad pret saviem ienākumiem attiecos citādi. Katrs nopelnītais eiro tiek iztērēts vai, precīzāk sakot, ieguldīts ar apdomu. Man ir bijis daudz naudas, bet primāri es domāju par savu ģimeni un draugiem.

Tāpat arī uzskatu, ka lietām ir jāatļauj dzīvot otru mūžu, respektīvi, izmest var to, kas saplēsts vai netīrs. Var būt nekārtīgs, bet ir jābūt tīram. Tā nav negausīga krāšana, bet taupība jeb racionāla domāšana. Pats sevi uzskatu par saimniecisko latvieti. Kārtojot skapi, lietas, kuņģis man ir ļoti daudz un nav vajadzīgas, atdošu Inesei. Viņa strādā sociālās aprūpes centrā, kur vecākiem noder viss. Šai nodarbei ir vēl viena vērtība: dienā, kad sakārtoju skapi, pats jūtos priecīgs un pacilāts.

Vai, nodarbojoties ar mājražošanu, bez pozitīvā rezultāta meistardarbu veidā ir vēl kāda pievienotā vērtība?

Tagad man iznāk daudz runāt pa telefonu. Vakar pat norunāju 20 minūtes ar kādu mākslinieku, kuņģis bija baudījis manis gatavoto. Beidzās ar to, ka tiku aicināts ciemos. Nereti gadās tā: cilvēks kaut kur ir dabūjis manu telefona numuru, zvana, jo, iespējams, viņam, nav, ar ko parunāties, un viņš jūtas ļoti vientuļš. Esmu atbildējis uz visdažādākajiem jautājumiem. Tā kā gatavoju ķirbišus dzērvenēs, man jautāja, vai dzērvenes nenokrāsos ķirbjus. Nu ko, ir vajadzīgi arī tādi cilvēki.

Kur tavus meistardarbus var iegādāties?

Manis gatavoto produkciju pašlaik var iegādāties bioveikalu tīklā “Idille”, kas atrodas Barona centrā un Āgenskalna tirdzniecības centrā “Mellēne”; “Biznesa Vēstniecības” konceptveikalā veikālā Tēriņu ielā 55; Rīgā, arī konceptveikalā “Brūzilu liellops” Saldū. Ir tāda doma, ka drīzumā tos varēs iegādāties arī Ikšķilē un Engurē.

JURIS ULMANIS, zemessargs, profesors

Aizvien labāki apmācību apstākļi un materiāltehniskā baze turpina piesaistīt Zemessardzei jaunus interesentus, un brīvprātīgo Latvijas aizstāvju rindas pārsniedz astoņus tūkstošus cilvēku, no kuriem trešdaļa ir jaunieši. Līdz 2027. gadam plānots zemessargu skaitu palielināt līdz pat 12 tūkstošiem, apmācot viņus kaujas prasmēm un aprīkojot ar jaunāko ekipējumu gluži kā profesionālā dienesta karavīrus. Tādējādi Latvijas aizsargāšanā kopā ar profesionālā dienesta karavīriem un rezervistiem piedalītos jau vairāk nekā 20 tūkstoši labi sagatavotu cīnītāju. Pie tā gan nevajadzētu apstāties, jo potenciālo aizstāvju ir daudz vairāk.

Zemessardzē uzņem pilngadīgus valsts pilsoņus, bez sodāmības vai apsūdzībām par nozieguma izdarīšanu un sadarbošanos ar PSRS izlūkošanas iestādēm. Taču daudz patriotu ir arī ārzmēs izaugušo un dzīvojošo tautiešu vidū, kuri nav Latvijas pilsoņi. Viņi formāli nevar kļūt par zemessargiem. Savukārt vairākums uz ārvalstīm izceļojušo fiziski nespēj piedalīties zemessargu mācībās. Tiesa, ar dažiem izņēmumiem. Šobrīd zemessargu rindās ir vairāki ārzmēs strādājošie patrioti, kuri brīvdienās un atvaļinājumā brauc uz Latviju

piedalīties Zemessardzes apmācībās. Tātad pat šādi šķēršļi nevar liegt nacionāli noskaņotiem cilvēkiem kļūt par vērtīgiem palīgiem X stundā.

Novērtēts tiks ikviens palīgs, taču noderīgākie, protams, būs militāro apmācību guvušie. Svešumā dzīvojošie var gatavoties arī savās mītnes zemēs, kur vien ir pieejamas brīvprātīgās militārās vienības. Tādas ir daudzās valstīs, ieskaitot tepat kaimiņos – Igaunijas Aizsardzības līga un Lietuvas Brīvprātīgo aizsardzības spēki.

Amerikas latvieši var gūt militārās iemaņas Nacionālajā gvardē, ar kuŗas Mičiganas nodaļu mūsu Zemessardzei izveidojusies ļoti laba sadarbība. Iespējams, Aizsardzības ministrija pat varētu nosūtīt instruktorus no Latvijas novadīt apmācības ASV, kad epidemioloģiskā situācija to ļaus un ja būs pietiekami liela interese no tautiešu puses. Kanadas nomaļajos reģionos, kur valdībai neatmaksājas uzturēt regulārās armijas vienības, darbojas Kanadas reindžeri, kas būtībā ir valsts bruņoto spēku rezervisti.

Ļoti plašs brīvprātīgo formējumu piedāvājums ir Zviedrijā, kur iedzīvotāji var piedalīties gaisa spēku, jūras spēku, sakarnieku un izpletņlēcēju apmācībās. Zviedriem ir pat speciāla

Militāri sagatavoti civilie – vērtīgs atbalsts Zemessardzei

brīvprātīgā aizsardzības organizācija, kas apvieno valsts aizstāvībā iesaistītās sievietes. Protams, katrai no šīm organizācijām ir savi kritēriji dalībnieku atlasē, un tas nozīmē, ka ne visās valstīs iespējams izmantot valsts apmaksātu militārās sagatavošanas programmu. Tas gan neaptur īstus entuziastus. Atvaļinātās militārpersonas daudzās valstīs piedāvā militārās sagatavošanas kursus patriotiem, kuŗos apmāca gan kaujas taktiku, gan apiešanos ar dažādiem ieročiem, gan uzlabo šaušanas precizitāti. Piemēram, ASV visai populāri kursi ir *Ronin Tactics*, *Green Eye*

Tactical, *Tactical Response*, *SIG Sauer Academy* un *360 Tactical Training*. Katrs no tiem atrodas citā štatā, apmācību kurss mēdz atšķirties un arī uzņemšanas noteikumi nav vienādi. Proti, daži atsakās apmācīt par kriminālnoziedzumiem sodītus cilvēkus vai nepietiekami fiziski sagatavotus cilvēkus.

Ļoti līdzīgas iespējas ir arī Eiropas valstīs mītošajiem. Eiropas drošības akadēmija (EUSECA) ik mēnesi rīko vairākas apmācības kā militārpersonām un drošības dienestu pārstāvjiem, tā civiliedzīvotājiem, kuŗās piedāvā visdažādākās militārās ap-

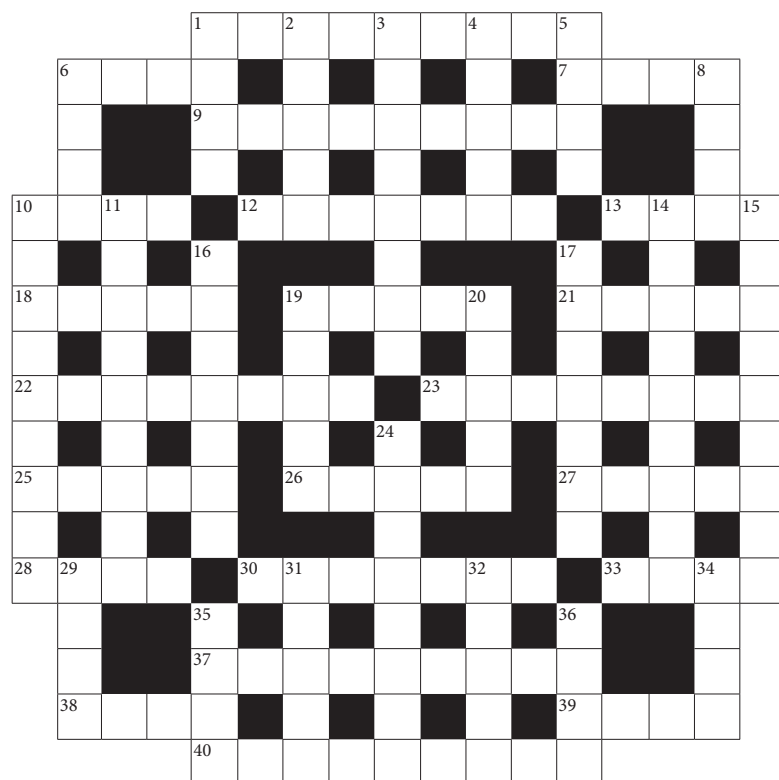
mācības. To skaitā ir šaušana ar dažādiem ieročiem, kaujas taktiku apguve, rīcība krīzes situācijās un pat operācijas jūrā. Pieejami kā grupu treniņi, kas izmaksā no dažiem simtiem līdz divarpus tūkstošiem eiro par dažāda ilguma kursiem, gan individuālā sagatavošana. Īsākās programmas aizņem trīs dienas, bet garākās pat 14. Apmācības pieejamas daudzās valstīs – gan Eiropā, gan pat Brazīlijā, kur arī ir latviešu diaspora. ESA pakalpojumi pilnīgi noteikti ir sasniedzami Austrijas, Nīderlandes, Beļģijas, Somijas, Francijas, Vācijas, Īrijas, Zviedrijas, Norvēģijas, Dānijas, Spānijas un Šveices iedzīvotājiem. Šajās zemēs dzīvo un strādā gana daudz mūsu tautiešu.

Pameklējot tīmeklī, redzams, ka piedāvājums ir tik plašs, ka spējām un fināncēm atbilstošu militāro apmācību var saņemt jebkuŗš pilngadīgs cilvēks. Ja vien ir vēlme apgūt karavīram nepieciešamās prasmes un spēja izbrīvēt laiku apmācībām.

Cerams, ka iegūto prasmju pārbaude kaujas laukā nekad nebūs vajadzīga. Bet ja nu kādreiz būs, visi varēsim justies daudz drošāk, kad no visām pasaules malām dzimtenei palīgā steigs labu militāro sagatavotību ieguvuši patriotiski tautieši.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

11. Optiska ierīce. 14. Sala Austrālijas piekrastē. 15. Mēslu vaboles, kuŗas Senajā Ēģiptē uzskatīja par svētām. 16. Ziemas transportlīdzeklis. 17. Zvirbulveidīgo kārtas putns. 19. Zodiaka zvaigznājs. 20. Valsts galvaspilsēta Ziemeļamerikā. 24. Nenobriedusi. 29. Latviešu gleznotājs (1893-1944). 31. Dzirdes organi. 32. Salikteņu pirmā daļa ar nozīmi "zvaigžņu". 34. Valsts galvaspilsēta Dienvidamerikā. 35. Darba rati. 36. Latviešu aktieris (1895-1973).

Krustvārdu mīklas (Nr.11) atrisinājums

Limēniski. 7. Kravates. 8. Reaktors. 10. Krievs. 11. Ariks. 13. Verona. 14. Inki. 15. Sana. 16. Svaigs. 18. Sislis. 20. Saiva. 23. Alts. 25. Bels. 27. Kalps. 28. Atipija. 29. Alise. 30. Smogs. 33. Kandava. 34 "Avots". 36. Saka. 37. Suta. 38. Teķis. 40. Stokss. 43. Esejas. 45. Kars. 47. Ilfs. 48. Saikne. 49. Skals. 50. Taksis. 51. Atmaskot. 52. Kretinga.

Stateniski. 1. Kadeti. 2. Valsis. 3. Usuri. 4. Treks. 5. Skavas. 6. Modras. 7. Karavela. 9. Sandales. 11. Akts. 12. Sava. 17. Gals. 19. Iela. 21. Alianse. 22. Vaivari. 23. Apogs. 24. Sauka. 25. Bakas. 26. Slava. 31. Miltrasa. 32. Sams. 34. Atis. 35. Terapija. 38. Tors. 39. Sils. 41. Kūkums. 42. Skepse. 43. Estēti. 44. Elksne. 46. Skats. 47. Iloki.

Limēniski. 1. Izdevniecības, redakcijas darbinieks. 6. Skuju koks. 7. Pilsēta Japānā, Honsju salā. 9. Vienas dzimtas monarhi, kas troņa mantošanas kārtībā nomaina cits citu. 10. Informācijas daudzuma mērvienība. 12. Bultas. 13. Igaunijas dziedātājs (1920-1975). 18. Kopīga darba veikšana bez atlīdzības. 19. Labības augs ar garu stublāju. 21. Dž. Pučīni opera. 22. Samazgas. 23. Tauriņziežu dzimtas krūms vai neliels koks. 25. Tirgus laukums un tautas sapulču vieta Senās Grieķijas pilsētās.

26. Iecere. 27. Latviešu rakstnieks (1929-2013). 28. Dauzīt. 30. Slazdi. 33. Valsts Rietumāfrikā. 37. Pārdošanas. 38. Nīderlandiešu šachists (1901-1981). 39. Upe Dienvidāzijā. 40. Skalojot sajaukts.

Stateniski. 1. Sporta apavs. 2. Apdzīvota vieta Kuldīgas novadā. 3. Persona, kas iesniedz kasācijas sūdzību. 4. Tēls mākslas filmā "Limuzīns Jaņu nakts krāsā". 5. Lūk! 6. Pielūgsmes objekti. 8. Kukaiņēdāju kārtas dzīvnieks. 10. Dziļlūdens pašgājējs okeanogrāfiskiem pētījumiem.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu! **Palidzi! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:

AS "Citadele banka"

Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:

USA CITIBANK, N.A., NEW YORK

Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.likten darzs.lv

Lidijai Lasmanei veltīts koncertuzvedums “Purpura pārdevēja”

“Es sapņoju, ka mēs visi kā tauta varētu reiz aizdoties uz baznīcu un nožēlot savas nepareizas rīcības, kļūdas un nodevības, un saņemt Piedošanu no Augšienes, lai tālāk dotos atjaunoti – pilni Dzīvības...” Lidija Lasmane.

Lidijai Lasmanei veltīts koncertuzvedums “Purpura pārdevēja” veidots kā apliecinājums cilvēka gara spēkam, ticībai un godīgumam. Uzvedums būs skatāms Latvijas Televīzijas 1. kanālā 2. aprīlī, Lielajā Piektienā, plkst. 16.35.

Koncertuzvedumā piedalās Latvijas Radio koris, aktrise Guna Zariņa un pianists Reinis Zariņš. Iestudējumam video sižetus veidojuši Roberts Rubīns un gleznotāja Kristīna Rubīna. Arī pianists Reinis Zariņš būs viens no koncertstāsta idejas pautājiem. Uzveduma skaņu rakstu veido Maijas Einfeldes, Imanta

Foto: Roberts Skrajans

Zemzaņa, Pēterļa Vaska un Artūra Grīnupa mūzika.

Uzveduma idejas autors, diriģents Sigvards Kļava: “Es iedomājos to mazo, aizrestoto lodziņu, kas tev ir viss – svaiga gaisa malks, saules gaismas avots, vienīgais punkts, caur kušu tev lūgties...”

Iestudējumu “Purpura pārdevēja” bija paredzēts īstenot pagājušā gada novembrī – Lidijas Lasmanes jubilejas gadā, taču pandēmijas laiks iespējas mainīja. Koncertuzvedumam trīs daļas: pirmā vēstis par Lidijas Lasmanes vārdu un viņas personību, sižetā misies Ingas Abeles pie raksti un Bībeles teksts; tad sekos stāsts par gulagu un cietumiem, skanēs cietuma biedrenes Irinas Ratušinskas dzeja aktrises Gunas Zariņas lasījumā; noslēguma daļā tiks akcentēta pašāvība uz Dievu, lūgšana, piedošana.

MARTE LIVE - UNLEASH YOUR TALENT!

A lifetime opportunity for young and emerging artists.

It's on! International visibility, freedom of expression, no glass ceilings – *MARTE LIVE* is about to change the future of art.

Supported by the **Creative Europe Programme of the European Union**, this new contest-festival will enable thousands of young European artists to showcase their talent, win prizes and network with fellow artists and high profile professionals.

MARTE LIVE represents a truly exceptional chance to live an unforgettable experience: selected artists will perform in Online and Livestream Auditions, take part in Semifinal Shows and Art Residencies in different European countries, and be crowned in the great Final Show in Rome, Italy.

A total overview of the world of art **MARTE LIVE** is open to a wide range of artists, featuring 16 Artistic Disciplines: Music,

Dj and Producer, Theater, Dance, Contemporary Circus, Literature, Painting and Drawing, Sculpture, Photography, Digital Illustration, Street-Art, Fashion Design, Handicraft, Short Film, Music Video, Video Art.

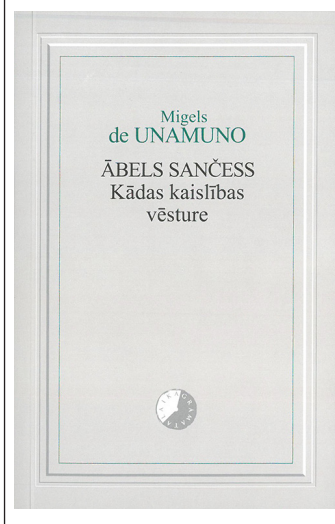
The **MARTE LIVE** Contest is open to artists between 18 to 35, European residents or citizens. It follows a 4-step process of selection, running both online and live.

Step 1 – call for artists (opening on February 5th 2021). Participants apply on www.martelive.eu.

Step 2 – online and live stream auditions. **MARTE LIVE** selects the 10 best artists for each Artistic Discipline that will perform online in livestream audition events. Artists are evaluated by both qualified juries and the audience.

Step 3 – semi-final shows
Spectacular live events where the 3 best artists, for each of the

WWW.LAIKAGRAMATA.LV JAUNUMS

Migela de Unamuno.
ĀBELS SANČESS.
KĀDAS KAISLĪBAS VĒSTURE

No spāņu valodas tulkojusi Sandra Rutkovska. Mākslinieks – Aldis Aleks.

“Par vienreizēju jaunumu mūsu tulkotās literatūras purā varam uzskatīt šo spāņu filozofa, dzejnieka daudzpusīga intelektuālista, modernā klasika Migela de Unamuno (1864-1936) garo stāstu.

Latviešiem varbūt pasvešs vārds. 1935. gadā Unamuno sacerējumu “Miģla” tulkojis Konstantīns Raudīve, bet 2007. gadā pa otram lāgam Edvīns Raups.” Eduards Silkalns

16 Artistic Disciplines, perform all together: a unique experience for both the artists and the audience. Semifinal Shows will be in Vilnius (Lithuania), Tuzla (Bosnia and Herzegovina) and Krakow (Poland).

The winners from each Area get a cash prize and fly to Rome for the European Final Show.

Step 4 – European final show (december 2021)

An unforgettable show, where the best of European talents perform together to really wow the audience. The show is held during the prestigious **MARTE LIVE** Biennial, a high-impact event spread through 60 locations in Rome, with an audience of 50,000 people.

Art Residencies. **MARTE LIVE** is much more than a contest. Semifinal winners and other selected artists can take part in 1-week Art Residencies in Italy, Lithuania, Poland and Bosnia and Herzegovina. The artists live together and create unique multidisciplinary performances, that will be showcased in special events in the Art Residency location and on the **MARTE LIVE** Biennial Festival in Rome, Italy.

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālrunā!

Best moments of the experience and “making of” will be shared on **MARTE LIVE** social media and website, giving the artists a platform to directly connect with the audience.

The dream goes on. This first **MARTE LIVE** European edition takes place after 20 years of experience in Italy, where **MARTE LIVE** has already helped thousands of youngsters express their artistic views and gain international exposure. Thanks to this background, **MARTE LIVE** proves that creativity has no limits: the energy of the festival vibrates across styles and ways of expression, creating a unique space for connections.

Apply and read the regulation on www.martelive.eu!

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
 - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
 - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:**
- 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS:**
- **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:
Ģertrūdes iela 27
Rīga, LV - 1011
Tālrunis + 371 67326761
Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P.O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naidu ieskaitot SIA VESTAL-K kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāliem vai sevārdarītiem rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības *Laiks-BL* kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

BOTAM UN PLŪMEI PROGNOZĒ DAUDZSOLOŠU NĀKOTNI

Viņiem ir visas iespējas kļūt vēl labākiem nekā brāļiem Šiciem – pēc straujās ielaušanās kamaniņu sporta elitē Mārtiņa Bota un Roberta Plūmes divniekam tiek prognozēta daudzsoļoša nākotne.

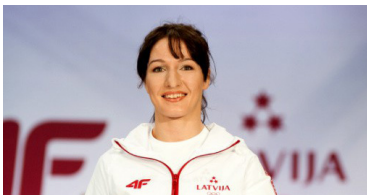
Mārtiņš Bots (pa labi) un Roberts Plūme jeb Roboti, kā nodēvēta viņu komanda, pirms aizvadītās sezonas, vēl nenojaušot, kas viņus sagaida turpmākajos mēnešos // Foto: Roboti luge team

Junioru konkurencē Bots un Plūme ne reizi nebija kāpuši uz piedestāla (ja neskaita stafetes sacensības), bet pieaugušo līmenī debijas sezonā izcīnīja Eiropas čempionāta bronzu un uzvaru Pasaules kausa posmā. Salīdzinoši Andris un Juris Šici pēc pirmās vietas gāja 16 gadus.

Mārtiņš un Roberts viens otru zina jau no bērnu dienām – abi nāk no Ropažiem, vienu gadu kopā gājuši dārzīnā. Roberts kopš 1. klases trenējies volejbolā, pēcāk pamēģinājis arī futbolu, basketbolu, regbiju, sporta dejas, ielu dejas. Sirds palikusi pie kamaniņām, jo 14, 15 gadu vecumā izvērtējies iespējas profesionālajā sportā – kur būs iespēja kāpt pa karjeras kāpnēm. Saprātis, ka kamaniņās tas ir reālāk, un 8. klasē uzsācis mācības Murjāņu Sporta ģimnazijā. Viņš pasauca uz kamaniņu sporta treniņiem Mārtiņu, kurš arī trenējies volejbolā, ielu dejās. Abi tika salikti vienā ekipāžā.

IEGŪST CEĻĀZĪMI UZ OLIMPISKAJĀM SPĒLĒM

Latvijas cikstone Anastasija Grigorjeva Budapeštā olimpiskajā kvalifikācijas turnīrā uzvarēja izšķirošajā pusfinālā dueli un nodrošināja iespēju startēt Tokijā, liecina rīkotāju informācija. Grigorjevai tās būs jau karjērā trešās olimpiskās spēles.

Anastasija Grigorjeva

Pirmajā kārtā Grigorjeva pret itālieti Saru da Kolu panāca vadību 12:1, līdz cīņu pēdējā minūtē apturēja 30 gadu vecās daugavpilietes lielā pārsvara dēļ. Otrajā kārtā cīņā par vietu pusfinālā Grigorjeva ar 3:2 uzveica Azerbaidžānas sportisti Tetjanu Omeļčenko, kuŗa kopš 2017. gada četras reizes pēc kārtas ir ieguvusi bronzu Eiropas čempionātos. Omeļčenko pirmajā kārtā bija brīva un turnīru viņa sāka pret Latvijas cikstoni.

Startējot svara katēgorijā līdz 62 kilogramiem, izšķirošo cīņu par olimpisko ceļazīmi Grigorjeva pret Turcijas cikstoni Ēlifu Žali Ješilirmaku noslēdza ar rezultātu 4:4, bet ar pārsvaru Latvijas sportistei. Ješilirmaka ir dzimusi Krievijā, bet pēc pārcelšanās uz Turciju ne tikai mainīja pilsonību, bet arī vārdu un pārgāja islāma ticībā.

Eiropas kvalifikācijas turnīrā olimpiskās ceļazīmes iegūšanai bija jāsasniedz fināls. Grigorjeva iepriekš karjērā startēja 2012. gada Londonas Olimpiskajās spēlēs un četrus gadus vēlāk Riodežaneiro, abas reizes tiekot līdz ceturtdaļfinālam.

Viriešu konkurencē Latviju brīvajā cīņā kvalifikācijas turnīrā pārstāvēja Ivars Samušonoks, kuŗš svara katēgorijā līdz 86 kilogramiem zaudēja pirmajā cīņā.

Pēdējā iespēja nodrošināt biļetes uz olimpisko Tokiju būs pasaules kvalifikācijas turnīrā maija sākumā Sofijā. Arī lielākajā daļā citu sporta veidu atlase turpinās un visi olimpisko spēļu dalībnieki jānoskaidro līdz 29. jūnijam. Tokijas olimpiskās spēles paredzēts atklāt 23. jūlijā.

Tokijas Olimpiskajām spēlēm kvalificējušies Latvijas sportisti:

Vieglatlētika: Lina Mūze (šķēpa mešana), Laura Ikauniece (daudzciņa), Laura Igaune (vesera mešana); **Plūdmales volejbols:** Mārtiņš Pļaviņš/Edgars Točs, Tina Graudiņa/Anastasija Kravčenoka; **Sosejas riteņbraukšana:** 2 starta vietas; **Jāšanas sports:** Kristaps Neretnieks (konkūrs); **Cīņas sports:** Anastasija Grigorjeva.

GUNDARS VĒTRA STARP KANDIDĀTIEM

Latvijas Basketbola savienības (LBS) vadība uzrunājusi ilgus gadus ārzemēs strādājošo treneri Gundaru Vētru par darbu ar Latvijas sieviešu basketbola izlasi, raidījumā "Basketstudija 2+1" apstiprināja LBS ģenerālsēkretārs Kaspars Cipruss. Kopš februāra izskaņas plašāku uzmanību saistībā ar nākotnes plāniem izpelnījies Latvijas viriešu izlase, uz kuras galvenā trenera amatu pretendēja vairāki labi zināmi ārzemju treneri. Ziņots, ka uz šo vakanci virzīts tiek itālis Luka Banki, par kuŗa kandidatūru LBS valde spriedīs 25. martā.

Savienības darba kārtībā ir gan arī jautājums par sieviešu izlases vadītāju. Ar dāmu izlases treneri LBS cer vienoties līdz jūnijam, bet kungu valstsvienībai uzmanība pievērsta vispirms, jo tā nākamo kvalifikācijas ciklu uzsāks jau augustā, uzsvērs Cipruss. Savukārt dāmām atlases turnīrs 2023. gada Eiropas čempionātam tiks uzsākts šī gada novembrī.

HOKEJS

Dažādos amatos ar hokeju saistītais Edgars Buncis apstiprināts par Rīgas *Dinamo* vienības

ģenerālmenežeri, informēja Kontinentālās hokeja līgas (KHL) klubs.

Pasaules čempionāta orgkomitejas vadītājs Edgars Buncis uz Arēna Rīga ledus

Lēmumu par Bunča apstiprināšanu amatā pieņēma akciju sabiedrības *Dinamo Rīga* padome. Buncis ir uzņēmuma valdes priekšsēža vietnieks. Buncim uzdots sākt darbu komandas treneru korpusa un spēlētāju sastāva komplektēšanā, kā arī pievērsties citiem organizatoriskiem jautājumiem, lai komanda veiksmīgi startētu 2021./2022. gada KHL sezonā.

ŠAUŠANA

19. martā, Indijas pilsētā Ņūdēli sākās Pasaules kausa sacensības šaušanā. Tajās startē arī divi Nacionālo bruņoto spēku (NBS) šaušanas izlases pārstāvi – Stāba bataljona kaŗavīrs kaprālis **Lauris Strautmanis** un Sauszemes spēku Mechanizētās kājnieku brigādes kaŗavīrs kareivis **Emils Vasermanis**.

Kā par gatavošanās posmu Pasaules kausam un arī gaidāmajām Olimpiskajām spēlēm stāsta pats Lauris, reizi nedēļā aizvadīti kontroles treniņi visas šaušanas izlases sastāvā, taču ikdienā viņš trenēties individuāli kopā ar dienesta biedru un kolleģu E. Vasermani. Darbs bijis aktīvs – divas reizes dienā, kopā aptuveni piecas stundas un piecas dienas nedēļā.

DĀMU VOLEJBOLA IZLASI TRENĒS SEĻIVANOVS

Latvijas Volejbola federācijas (LVF) valde sieviešu valstsvienības galvenā trenera amatā apstiprināja Pāvelu Seļivanovu, informēja LVF.

Pāvels Seļivanovs

Seļivanovs pēdējos gados pildīja galvenā trenera Andreja Odnokova asistenta pienākumu komandā RVS/LU, bet nu izlasē abi darbosies mainītās lomās. Seļivanovs valstsvienībā būs galvenais treneris, bet viņam palīdzēs Odnokovs.

Latvijas izlasei maijā jācīnās par iekļūšanu Eiropas 2021. gada čempionāta finālturnīrā, bet maija un jūnija mījā jāpiedalās Sudraba līgas spēlēs. Sadarbība ar Seļivanovu panākta līdz šo turnīru noslēgumam. Tad LVF

lems, vai pagarināt līgumu ar viņu vai atgriezties pie citu speciālistu meklējumiem.

Sieviešu volejbola valstsvienība tika atjaunota 2012. gadā, kad tās vadību uzņēmās Jānis Leitis, bet pēcāk viņu aizstāja 2009. gada Eiropas čempione plūdmales volejbolā Minusa. Izlases līdzšinējā galvenā trenere Inguna Minusa iepriekš vienojās ar LVF par amata atstāšanu. Savu lēmumu trenere pamatoja ar *Covid-19* izraisīto krīzi, kuŗas radīto ierobežojumu un neskaidrības dēļ viņai nav iespējams sagatavot izlasi Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīram.

LATVIJAS FUTBOLISTI SĀK KVALIFIKĀCIJU

Pirmajā 2022. gada Pasaules kausa kvalifikācijas spēlē savā laukumā pret Melnkalni (24. martā) Latvijas mērķis ir uzvarēt, preses konferencē paziņoja Latvijas valstsvienības galvenais treneris Dainis Kazakevičs.

Dainis Kazakevičs

Pret Melnkalni pirmajā spēlē mērķis ir uzvarēt, bet iepriekš Latvijas Futbola federācijas (LFF) valde izvirzīja mērķi – sešu komandu grupā finišēt ne zemāk kā ceturtajā vietā. Par pirmajām trim spēlēm viņš saka, ka katrā spēlē būs mērķis iegūt punktus, un sabraukuma beigās varēs redzēt, kas būs izdevies.

Eiropas zonā izlases sadalītas desmit apakšgrupās – piecās pa piecām izlasēm un piecās pa sešām izlasēm. Pasaules kausa finālturnīram kvalificēsies desmit grupu uzvarētājas, bet *play-off* kārtā piedalīsies desmit otro vietu ieguvējas un divas labākās UEFA Nāciju līgas komandas, kas apakšgrupās būs ārpus labāko divnieka.

2022. gada Pasaules kausa finālturnīrs norisināsies Katarā, un karsto laikapstākļu dēļ turnīrs tiks izspēlēts ziemā no 21. novembra līdz 18. decembrim.

Latvijas futbola izlases spēļu kalendārs:

24. martā – Rīgā pret Melnkalni;

27. martā – izbraukumā pret Nīderlandi;

30. martā – izbraukumā pret Turciju.

Mūsu grupā vēl ir Norvēģijas un Gibraltāra komandas.

PĀRBAUDES SPĒLE PRET SPĒCĪGO VĀCIJU

Latvijas futbola izlase 7. jūnijā Diseldorfā aizvadīs pārbaudes spēli ar Eiropas čempionāta finālturnīra dalībnieci Vāciju, vēsta Latvijas Futbola federācija. Vācija šobrīd FIFA pasaules rangā ir 13. vietā, un ar tik spēcīgu pretinieku Latvijai nav bijis pārbaudes maču kopš 1999. gada, kad Brazīlija bija pasaules ranga līdere.

Spēle notiks Vācijā starp diviem Baltijas kausa izcīņas spēlēm – ar Lietuvu (4. jūnijā) un Igauniju (10. jūnijā). Četrkārtējie pasaules un trīskārtējie Eiropas čempioni vācieši šajā spēlē gatavosies no 12. jūnija līdz 12. jūlijam paredzētajam *Euro 2020* finālturnīram, kur tā F grupā sacentīsies ar Franciju, Portugāli un Ungāriju.

LATVIJAS PARALIMPISKĀ KOMITEJA SAŅĒMUSI

oficiālu uzaicinājumu no Starptautiskās Paralimpiskās komitejas (IPC) piedalīties Pekinas paralimpiskajās spēlēs. Šī ir pirmā reize Latvijas vēsturē, kad Latvija tiks pārstāvēta ziemas paralimpiskajās spēlēs ar komandas sporta veidu – ratiņkērlingu. Līdz šim neviens sportists, kas pārstāv ziemas sporta veidus, nebija kvalificējies ziemas paralimpiskajām spēlēm. Pēc veiksmīga starta pasaules čempionātā 2020. gada sākumā Latvijas ratiņkērlinga izlasei izdevās nopelnīt olimpisko ceļazīmi.

DAŽOS VĀRDOS

• Latvijas labākās tenisistes **Aļona Ostapenko** un **Anastasija Sevastova** jau šonedēļ sāks daļību Miami "WTA 1000" turnīrā, liecina turnīra organizatoru informācija. Ostapenko turnīra pirmajā kārtā tiksies ar ķīnieti Sanju Vanu, savukārt Sevastova savu pretinieci uzzinās pēc kvalifikācijas turnīra beigām. Turnīrs uz cietā seguma norisināsies līdz 4. aprīlim. Balvu fonds ir 3,2 miljoni ASV dolāru.

• Latvijas čempione Rīga FC parakstījusi līgumu ar talantīgo 21 gadus veco Kamerūnas izlases futbolistu **Martēnu Loiku Aso-mo**, vēsta klubs. Loiks ir dzimis 1999. gada 21. decembrī Kamerūnas pilsētā Ebolovā. Loiks spēlē malējā pussarga pozīcijā. Futbolists izceļas ar ātrumu un lielisku individuālo meistarību.

• **Sieviešu futbola līgas (SFL)** jaunās sezonas turnīru plānots sākt ar spēlēm 10./11. aprīlī, sacensībām norisinoties saskaņā ar Latvijas Futbola federācijas (LFF) organizēto sacensību sanitāro protokolu un bez līdzjutēju klātbūtnes, vēsta LFF. Pirmās kārtas spēlēs 10. aprīlī spēkosies FK "Auda" un Rīgas Futbola skola, 11. aprīlī SK "Super Nova/RTU" un FK "Olaine", kā arī Liepājas Futbola skola un FS "Metta". Pašreizējais plāns paredz turnīru trīs riņķos izspēlēt līdz novembra sākumam.

P. Karlsons